

DIAGNOZA DELIMITACYJNA

**NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU
ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI
NA TERENIE MIASTA GIŻYCKA**

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

www.deltapartner.org.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
Podstawa prawna	4
Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	5
2. Charakterystyka miasta Giżycko	8
3. Diagnoza obszaru zdegradowanego.....	9
Wyróżnione obszary porównawcze	9
Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego.....	11
Wskaźniki społeczne	15
Wskaźniki gospodarcze	27
Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne	29
Wskaźniki środowiskowe	36
Wskaźniki techniczne.....	41
4. Podsumowanie.....	46
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	50
Spis tabel i grafik	55

1. Wprowadzenie

Diagnoza delimitacyjna opracowana została na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Giżycka. Pozwoliła ona na zidentyfikowanie zjawisk kryzysowych oraz ich skali i natężenia problemów, a w konsekwencji wskazanie jednostek w mieście wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych. W wyborze obszaru, który objęty będzie tymi działaniami decyduje przede wszystkim silna koncentracja negatywnych zjawisk i kryzys w sferze społecznej, jak również znaczenie tego obszaru dla rozwoju lokalnego¹.

Przeprowadzony w niniejszym dokumencie proces delimitacji spełnia wymogi formalne zawarte w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688) oraz jest to pierwszy etap prowadzący do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Podstawa prawna

Kwestie dotyczące rewitalizacji w mieście oraz przeprowadzenia diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji określa wspomniana wcześniej ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688). Z punktu widzenia przedmiotowej diagnozy delimitacyjnej, istotne znacznie mają dwie zawarte w przywołanej ustawie definicje dotyczące obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Poniżej przywołano najważniejsze artykuły ze wspomnianej wcześniej ustawy, które wpływają na proces delimitacji i wyznaczania obszaru zdegradowanego, a w konsekwencji obszaru rewitalizacji.

Art. 9. ust. 1

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,

¹ Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji

niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub

4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Art. 9. ust. 2

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, o których mowa w ust. 1.

Art. 10. ust. 1

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

Art. 10. ust. 2

Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

W przedmiotowej diagnozie delimitacyjnej obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji w Giżycku, wyznaczono zgodnie z zaprezentowaną w kolejnych rozdziałach metodyką i dobrymi praktykami wskazanymi w publikacji „Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji” zrealizowanej przez Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Departamentu Polityki Przestrzennej.

Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

Z uwagi na charakter dokumentu, obszar objęty rewitalizacją powinien być wyodrębniony w sposób szczegółowy w oparciu o katalog wskaźników, które odnoszą się do sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-środowiskowej i technicznej gminy.

Przyjęta w przedmiotowej diagnozie delimitacyjnej metodologia polegała na analizie wielostopniowej i zakładała w głównej mierze oparcie się na szczegółowych (w większości mierzalnych) wskaźnikach dotyczących sytuacji w gminie. Delimitacji dokonano w oparciu o rekomendacje wynikające

z Poradnika: Delimitacja krok po kroku - Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji².

Obszar zdegradowany (a w konsekwencji rewitalizacji) był wyznaczony z uwzględnieniem kryteriów przede wszystkim ze sfery społecznej, a kolejno pozaspołecznej, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej.

Delimitacja obszaru zdegradowanego obejmowała następujące etapy:

1. Podzielenie terenu Miasta Giżycka na mniejsze jednostki porównawcze, według kryterium spójności społeczno - terytorialnej oraz administracyjnej oraz w oparciu o zapisany poprzedniego dokumentu z zakresu rewitalizacji
2. Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji
3. Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w wyodrębnionych jednostkach porównawczych w zakresie sfery społecznej. Z uwagi na szeroki katalog problemów społecznych oraz zróżnicowane jednostki miary pozyskiwanych danych, w badaniu sfery społecznej zastosowano normalizację zmiennych. Dokonano podziału wybranych zmiennych X ze względu na rolę, jaką odgrywają w kształtowaniu się rozważanego zjawiska, czyli określono czy rozwój ten stymulują, czy też hamują. W tym kontekście wyróżniono stymulanty i destymulanty. Zmienna X_j jest:
 - stymulantą, gdy wzrost jej wartości jest korzystny z punktu widzenia rozwoju zjawiska złożonego,
 - destymulantą, gdy z punktu widzenia rozwoju zjawiska złożonego korzystne są jej malejące wartości.

W celu normalizacji zmiennych dokonano ich standaryzacji, która polegała na odniesieniu wartości wskaźnika do jego wartości maksymalnej w grupie analizowanych czynników.

Formuła normująca stymulanty dokonywana jest w oparciu o poniższy wzór:

$$z_{ij} = \frac{(x_{ij} - \bar{x}_j)}{s_j}$$

gdzie:

z_{ij} - standaryzowana wartość zmiennej X_j dla i -tego obiektu, $i=1,2,...,n$,

$\bar{x}_j$ - średnia arytmetyczna zmiennej X_j ,

s_j - odchylenie standardowe zmiennej X_j .

² Opracowanie zrealizowane przez Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Departamentu Polityki Przestrzennej

Formuła normująca destymulanty natomiast dokonywana jest w oparciu o poniższy wzór:

$$z_{ij} = \frac{(\bar{x}_j - x_{ij})}{s_j}$$

W efekcie standaryzacji wartości wykorzystywanych zmiennych są niemianowane. Zestawione oraz zestandaryzowane wskaźniki, a uzyskane w ten sposób dane ujęto w tabeli. Opracowane dane zwizualizowano, opracowując dla każdej ze sfer kartogram. W kolejnym kroku obliczono syntetyczny wskaźnik degradacji społecznej, który jest sumą wartości wskaźników. Efektem tego etapu było wyodrębnienie jednostek o szczególnym nasileniu problemów społecznych.

4. Przeprowadzenie analizy jednostek porównawczych pod kątem nasilenia problemów gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych (badanie ilościowe i jakościowe)
5. Wyodrębnienie jednostek porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w wymiarze społecznym i tzw. pozaspołecznym (w aspektach gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym)
6. Wyodrębnianie obszaru zdegradowanego - o szczególnym nasileniu problemów społecznych
7. Wyodrębnienie obszaru rewitalizacji - o szczególnym nasileniu problemów społecznych w połączeniu z występowaniem problemów w wymiarze tzw. pozaspołecznym, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni - maksymalnie 20% udziału oraz ludności - limit 30% wszystkich zamieszkujących miasta.

2. Charakterystyka miasta Giżycka

Giżycko jest to miasto znajdujące się na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Stanowi siedzibę powiatu giżyckiego. Położone jest między jeziorami Kisajno i Niegocin. Uznawane jest za stolicę Krainy Wielkich Jezior Mazurskich i nazywane jest stolicą żeglarstwa. Miasto to jest jednym z portów znajdujących się na szlaku wielkich jezior mazurskich. Wśród dominujących funkcji miasta można wskazać funkcję turystyczną i wypoczynkową. W okolicach Giżycka zlokalizowanych jest 100 jezior, a tereny te są atrakcyjne pod kątem przyrodniczym, z uwagi na wysoki poziom bioróżnorodności. Obecnie według danych BDL GUS na 2022 r. w Giżycku zamieszkuje 27 596 mieszkańców³, to o blisko 8% mniej w porównaniu do 2013 r. Według danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego liczba mieszkańców według stanu na listopad 2023 r. wynosi 26 366. Rozbieżność w danych wynika z faktu, że dane BDL GUS opracowywane są w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia i zgony), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Z czego dane o ludności w miejscowościach na podstawie rejestru PESEL, a dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzące z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Prognoza ludności na podstawie badania GUS. W związku z tym, liczba ludności według statystyk może być różna. Jednakże kluczowe jest to, że miasto się wyludnia, a zmiany w strukturze demograficznej wskazują na postępujące procesy starzenia się społeczności. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 19,4% w 2013 r. do 25,9% w 2022 r. Powierzchnia miasta wynosi 14 km², co daje gęstość zaludnienia na poziomie 2011,4 os/km². Giżycko jest miastem przede wszystkim turystycznym, co oznacza, że znaczna część mieszkańców utrzymuje się z turystyki, jednakże jest to głównie praca sezonowa. W mieście jest dużo małych przedsiębiorców, którzy nie dysponują wieloma miejscami pracy. Największe zatrudnienie oraz najlepsze zarobki w Giżycku daje Wojsko Polskie⁴. Wśród najważniejszych zabytków budujących potencjał miasta i świadczących o jego specyfice można wskazać: wieżę ciśnień, most obrotowy, zamek krzyżacki, XIX wieczne kamienice czy Twierdzę Boyen⁵.

³ Według danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego liczba mieszkańców według stanu na listopad 2023 r. wynosi 26 366.

⁴ Strategia rozwiązywania problemów społecznych na terenie Miasta Giżycka na lata 2020-2030

⁵ <https://gizycko.pl/atrakcje-i-zabytki/>

3. Diagnoza obszaru zdegradowanego

Wyróżnione obszary porównawcze

Zgodnie ze statutem miasta Giżycka⁶, miasto może tworzyć jednostki pomocnicze – osiedla. Przy podziale Miasta na osiedla uwzględnia się przede wszystkim uwarunkowania przestrzenne i istniejące więzi między mieszkańcami. Na potrzeby opracowania przedmiotowej diagnozy delimitacyjnej oraz w celu zachowania spójności i komplementarności międzyokresowej, obszary wyznaczone do analizy są zgodne z wyróżnionymi w poprzednim dokumencie dotyczącym rewitalizacji⁷. Zgodnie z zapisami LPR: „Proces wyznaczenia obszaru zdegradowanego, na którym następnie dokonano zakreślenia obszaru rewitalizacji, rozpoczęto od wyboru jednostek referencyjnych uwzględniających specyfikę gminy miejskiej Giżycko i jej lokalne uwarunkowania m.in. położenie, zabudowa jednorodzinna/wielorodzinna, rozwój przedsiębiorczości, infrastruktury związanej z turystyką czy rekreacją.” W związku z tym wyznaczono pięć obszarów porównawczych, na które składają się:

- Jednostka I - ulice: Aleja Wojska Polskiego (parzyste 2-48, nieparzyste 1-21), Bema, Fryderyka Chopina, Generała Orlicz Dreszera, Kajki, Konopnickiej, Łuczańska, Mikołaja Reja, Moniuszki, Słowackiego, Stefana Żeromskiego, Struga, św. Brunona, Turystyczna, Tuwima
- Jednostka II - ulice: 3 Maja, Aleja 1 Maja (1-4), Armii Krajowej, Białostocka (parzyste 2-22), Bohaterów Westerplatte, Dąbrowskiego, Drzymały (nieparzyste), Gdańska (nieparzyste 15-23), Generała Józefa Zajączka, Gimnazjalna, Górna, Jasna, Kętrzyńskiego, Kolejowa, Konarskiego, Kopernika, Krótka, Mickiewicza, Nadbrzeżna, Nowowiejska (nieparzyste 1-13), Okrzei, Olsztyńska, Owsiana, Pasaż Portowy, Pionierska, Plac Dworcowy, Plac Grunwaldzki, Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego, Plac Targowy, Pocztowa, Róży Wiatrów, Sienkiewicza, Sikorskiego, Smętka (1-8), Sportowa, Staszica (nieparzyste), Szantowa, Tadeusza Kościuszki (parzyste), Traugutta, Unii Europejskiej, Warszawska, Wesoła, Wilanowska, Wincentego Witosa, Wodna, Wodociągowa (1-7), Żeglarska
- Jednostka III - ulice: Antonowska, Działkowa, Jarzębinowa, Kasztanowa, Kilińskiego, Klonowa, Krzywa, Kwiatowa, Łąkowa, Myśliwska, Nowogródzka, Orzechowa, Perkunowska, Piaskowa, Polna, Przyszłość, Rolnicza, Rybacka, Sadowa, Słoneczna, Szkolna, Świderska, Topolowa, Warzywna, Wiejska, Wiśniowa, Wrzosowa, Aleja Wojska Polskiego (parzyste 50-58, nieparzyste 23-41), Wspólna, Zakole, Żwirowa
- Jednostka IV - ulice: Aleja 1 Maja (5-38), Batorego, Daszyńskiego, Drzymały (parzyste), Hetmańska, Jagiełły (3,5,7,9-28), Kasztelańska, Kombatantów, Koszarowa, Królowej Jadwigi (13-38), Mazurska, Nowowiejska (parzyste, nieparzyste 15-47b), Osiedle XXX-lecia Wolnych

⁶ Uchwała Nr VI/22/03 Rady Miejskiej w Giżycku z dnia 28 lutego 2003 r. w sprawie Statutu Miasta Giżycka

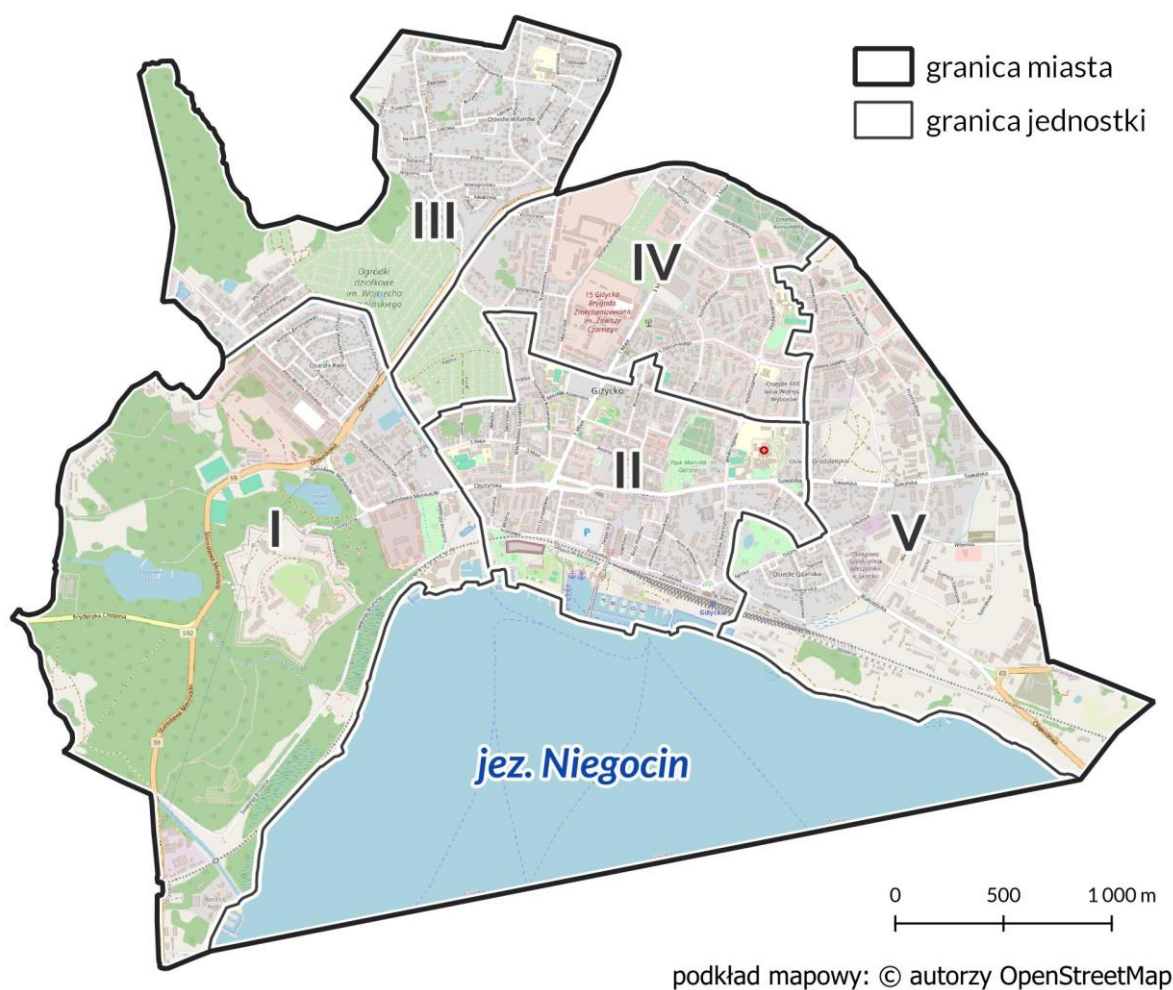
⁷ Lokalny Program Rewitalizacji Giżycka 2016-2023

Wyborów, Pomorska, Rajska, Smętka (9-28), Tadeusza Kościuszki (nieparzyste), Wodociągowa (8-25)

- Jednostka V – ulice: Białostocka (parzyste 24-58, nieparzyste), Staszica (parzyste), Boczna, Emilii Plater, Gdańska (parzyste, nieparzyste 11, 25-47), Grodzieńska, Jagiełły (1,6,8), Jeziorna, Kazimierza Wielkiego, Królowej Jadwigi (1-12), Obwodowa, Ogrodowa, Przejściowa, Przemysłowa, Słowiańska, Suwalska, Sybiraków, Szarych Szeregów, Trocka, Warmińska, Wileńska, Zielona.

Poniżej przedstawiono obszary porównawcze, w odniesieniu do których prowadzona będzie delimitacja.

Grafika 1 Podział na obszary porównawcze w mieście Giżycku

Źródło: opracowanie własne.

W poniższej tabeli wskazano podstawowe dane dotyczące liczby ludności oraz powierzchni poszczególnych jednostek wyodrębnionych w mieście, według stanu na 2023 r.

Tabela 1 Liczba ludności i powierzchnia obszarów porównawczych

Obszar porównawczy	Liczba ludności	Udział ludności	Powierzchnia [km ²]	Udział powierzchni
Jednostka I	2 127	8,07%	3,52	25,64%
Jednostka II	8 676	32,91%	1,54	11,23%
Jednostka III	2 121	8,04%	1,67	12,14%
Jednostka IV	9 712	36,84%	1,54	11,20%
Jednostka V	3 730	14,15%	2,16	15,74%
Jezioro Niegocin ⁸	0	0%	3,30	24,04%
Miasto	26366	100,0%	13,72	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego

Delimitacja obszaru zdegradowanego w Giżycku, została dokonana w oparciu o katalog wskaźników obrazujących skalę problemów w poszczególnych sferach, ze szczególnym uwzględnieniem identyfikacji kryzysu w sferze społecznej. Kryzys w tej sferze stanowi główną przesłankę do wdrażania działań rewitalizacyjnych. Dane potrzebne do opracowania delimitacji zostały pozyskane z Urzędu Miejskiego w Giżycku oraz jednostek organizacyjnych, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji w Giżycku oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Giżycku. Do poszerzenia diagnozy sytuacji w poszczególnych sferach, wykorzystano również ogólnodostępne zbiory danych oraz opracowania, które umożliwiły ocenę sytuacji w mieście oraz zidentyfikowanie obszarów, w których skala kryzysu oraz natężenie negatywnych zjawisk jest najwyższe. Do analizy poszczególnych sfer wykorzystano następujący katalog wskaźników tzw. kryteriów delimitacji:

Tabela 2 Kryteria delimitacji

Sfera	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera społeczna	Obciążenie demograficzne	Wskaźnik opisujący obciążenie demograficzne mieszkańców w wieku produkcyjnym osobami w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku
	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Giżycku

⁸ Powierzchnia jeziora została włączona do ogólnej powierzchni miasta, jednak jednostka ta, jako obszar niezamieszany nie była poddana analizie

Sfera	Zmienna	Opis zmiennej
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy - udziału osób długotrwale bezrobotnych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Giżycku
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację związaną z uzależnieniem od alkoholu. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób uzależnionych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku
	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie poziomu bezpieczeństwa. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę przestępstw na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Giżycku
	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Giżycku
	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby klientów z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku
	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku
	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji społecznych do liczby ludności. Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku
	Czytelniczy bibliotek na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom uczestnictwa i korzystania z bibliotek. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem czytelników bibliotek do liczby ludności. Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku
	Uczestnicy zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności seniorów. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej

Sfera	Zmienna	Opis zmiennej
		liczby uczestników UTW społecznej na 1000 mieszkańców Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: CEIDG.
	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez liczbę nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do ogólnej liczby podmiotów. Źródło danych: CEIDG.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik obrazujący poziom dostępności komunikacyjnej wyrażanej przez liczbę przystanków komunikacji zbiorowej na terenie danego obszaru porównawczego w stosunku jego powierzchni. Źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych Bazy danych obiektów topograficznych.
	Dostępność do usług publicznych	Wskaźnik obrazujący poziom dostępności do instytucji świadczących usługi społeczne (aptek, bibliotek, banków, poczty, urzędu gminy, instytucji kultury, świetlic). Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej określającej liczbę instytucji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku
	Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom dostępności do instytucji świadczących usługi opieki zdrowotnej (Seksja Q dział 86 PKD ⁹). Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej określającej liczbę instytucji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Źródło: opracowanie własne na podstawie https://rpwdl.ezdrowie.gov.pl/
	Stosunek lokalizacji miejskich obiektów małej architektury do powierzchni ogółem	Wskaźnik prezentujący dostęp do miejskich obiektów małej architektury w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem liczby obiektów do ogólnej powierzchni jednostki porównawczej. Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku
	Dostępność infrastruktury rowerowej na km ²	Wskaźnik obrazujący poziom dostępności do infrastruktury rowerowej. Wskaźnik obrazuje długość ciągów pieszo-rowerowych oraz dróg rowerowych na km ² . Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku, Zarząd Dróg Powiatowych w Giżycku
	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną roślinność.

⁹ Dział ten obejmuje: działalność szpitali ogólnych i specjalistycznych, sanatoriów, prewatoriów, centrów rehabilitacyjnych oraz pozostałych placówek medycznych zapewniających pacjentom zakwaterowanie i wyżywienie, porady lekarskie, diagnostykę i leczenie świadczone przez lekarzy, praktykę dentystyczną o charakterze ogólnym lub specjalistycznym, włączając działalność ortodontyczną, praktykę pielęgniarek i położnych, działalność paramedyczną.

Sfera	Zmienna	Opis zmiennej
		Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)
Sfera techniczna	Penetracja budynkowa internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	Wskaźnik prezentujący dostępność do Internetu o przepustowości co najmniej 30 mb/s w poszczególnych obszarach. Źródło danych: https://mapbook.uke.gov.pl/
	Udział miejskich obiektów, w których nie zastosowano rozwiązań ułatwiających dostęp dla osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku
	Udział miejskich obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków	Wskaźnik skupiający się na ocenie potrzeb związanych z termomodernizacją gminnych obiektów użyteczności publicznej. Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku
	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Wskaźnik obrazujący zagęszczenie obiektów zabytkowych i pomników przyrody na poszczególnych obszarach. Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku
Sfera środowiskowa	Liczba punktów na których zidentyfikowano wyroby azbestowe / km ²	Wskaźnik obrazujący obszary z największymi problemami związanymi z wyrobami azbestowymi. Źródło danych: https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/
	Jakość powietrza	Wskaźnik obrazujący obszary z największymi potrzebami środowiskowymi w zakresie poprawy jakości powietrza. Zmienna skategoryzowana na podstawie danych takich jak: średnie roczne stężenie PM _{2.5} [µg_m ³]. Źródło danych: https://powietrze.gios.gov.pl/
	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Wskaźnik prezentujący liczbę budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym w stosunku do ogólnej liczby budynków. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)
	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Wskaźnik obrazujący poziom wykorzystania przestarzałych technologii. Wysoki udział tego rodzaju gospodarstw wpływa na poziom niskiej emisji i świadczy o niskim stopniu wykorzystania ekologicznych źródeł energii. Obliczany na podstawie zidentyfikowanych punktów ewidencji źródeł ciepła. Źródło danych: Urząd Miejski w Giżycku

Źródło: opracowanie własne.

Wskaźniki społeczne

Analiza sfery społecznej jest kluczowa w kontekście zidentyfikowania obszarów, w których w szczególności należy podjąć działania rewitalizacyjne. Kryzys w sferze społecznej jest jedną z kluczowych przesłanek do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a w konsekwencji obszaru rewitalizacji. Wykorzystane wskaźniki w sferze społecznej pozwoliły na zdiagnozowanie tendencji oraz zachodzących zmian w poszczególnych częściach miasta. Analizie poddano kwestie dotyczące m.in. poziomu bezrobocia oraz jego charakteru, bezpieczeństwa publicznego, korzystania z pomocy społecznej, jak również kapitału społecznego i aktywności mieszkańców.

Pierwszy ze wskaźników dotyczy obciążenia demograficznego, liczonego jako stosunek osób będących w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) do liczby osób w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten umożliwia określenie zmian i tendencji zachodzących w strukturze ludności miasta, a tym samym zaplanowanie i oszacowanie wielkości wsparcia społecznego, zarówno w zakresie systemu emerytalno-rentowego i ochrony zdrowia (które odgrywa istotną rolę w związku ze starzeniem się) oraz rozwijania systemu edukacji, z uwagi na wzrost osób w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 3 Obciążenie demograficzne

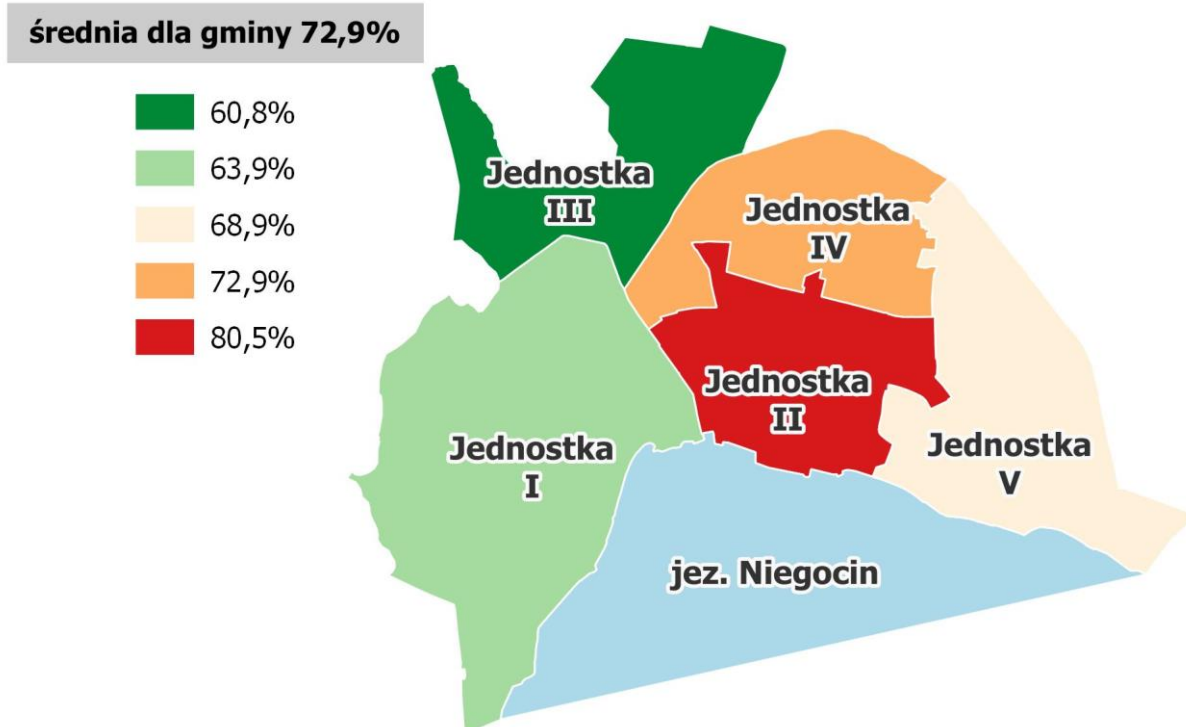
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym ¹⁰	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Obciążenie demograficzne
Jednostka I	829	1 298	63,9%
Jednostka II	3 869	4 807	80,5%
Jednostka III	802	1 319	60,8%
Jednostka IV	4 094	5 618	72,9%
Jednostka V	1 522	2 208	68,9%
Miasto	11 116	15 250	72,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Osoby w wieku produkcyjnym to grupa aktywna zawodowo na rynku pracy, co może świadczyć o wyższym potencjale do rozwoju gospodarczego w porównaniu do obszarów, w którym obciążenie osób w tej grupie wieku, osobami w wieku nieprodukcyjnym jest wysokie. W przypadku Giżycka wskaźnik ten wynosił 72,9%. Sytuacja gorzej przedstawia się w jednostce II, gdzie wskaźnik wynosił 80,5%. Wynika to przede wszystkim z postępującego starzenia się społeczności lokalnej. Według danych BDL GUS, w 2022 r. w porównaniu do 2018 r. udział osób będących w wieku poprodukcyjnym wzrósł w mieście o 3 pp. i wynosił 25,9%. Jednocześnie odnotowano zmniejszenie udziału osób w wieku produkcyjnym i niewielki spadek odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym.

¹⁰ Obejmuje liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym.

Grafika 2 Obciążenie demograficzne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Kluczowe z punktu widzenia analizy zjawisk kryzysowych jest zidentyfikowanie skali bezrobocia, które może przełożyć się na występowanie innych negatywnych zjawisk w mieście. Zgodnie z danymi wskazanymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Giżycka na lata 2020-2030 liczba osób, które otrzymują wsparcie z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w latach 2016-2019 zmalała z 1 515 do 817. Jednakże mimo to problem związany z bezrobociem nadal występuje w mieście.

Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców

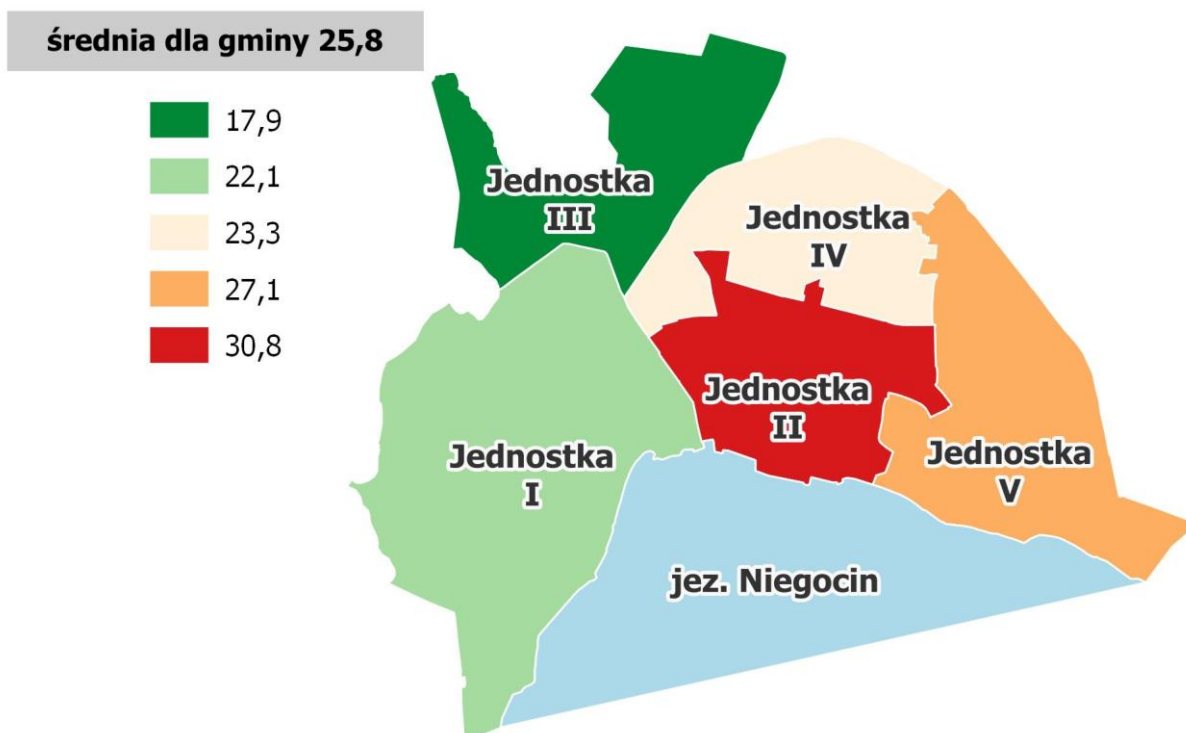
Obszar porównawczy	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	Liczba mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców
Jednostka I	47	2 127	22,1
Jednostka II	267	8 676	30,8
Jednostka III	38	2 121	17,9
Jednostka IV	226	9 712	23,3
Jednostka V	101	3 730	27,1
Miasto	679	26 366	25,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Giżycku.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców, liczba bezrobotnych w mieście wynosiła 25,8, a w przypadku dwóch jednostek była wyższa niż średnia dla miasta. Dla jednostki V wynosiła 27,1, a dla jednostki II – 30,8. Wysokie wartości wskaźnika mogą świadczyć o wyższym ryzyku wystąpienia negatywnych zjawisk społecznych w tych jednostkach, takich jak: spadek dochodów oraz rozszerzenie kręgu ubóstwa,

degradacja społeczna czy możliwość wystąpienia patologii społecznych (alkoholizm, narkomania, przestępczość¹¹).

Grafika 3 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Giżycku.

Analizując bezrobocie warto skupić się na długości pozostawania osób bez pracy. Pod uwagę wzięto bezrobocie długookresowe, ponieważ jego wysoka skala może prowadzić do wystąpienia negatywnych konsekwencji. Osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy, stanowią grupę, która z punktu widzenia rynku pracy jest mniej atrakcyjna, trudniej im znaleźć zatrudnienie oraz są mniej chętni do podejmowania aktywności na rynku pracy.

Tabela 5 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców
Jednostka I	14	2 127	6,6
Jednostka II	114	8 676	13,1
Jednostka III	14	2 121	6,6
Jednostka IV	85	9 712	8,8
Jednostka V	42	3 730	11,3
Miasto	269	26 366	10,2

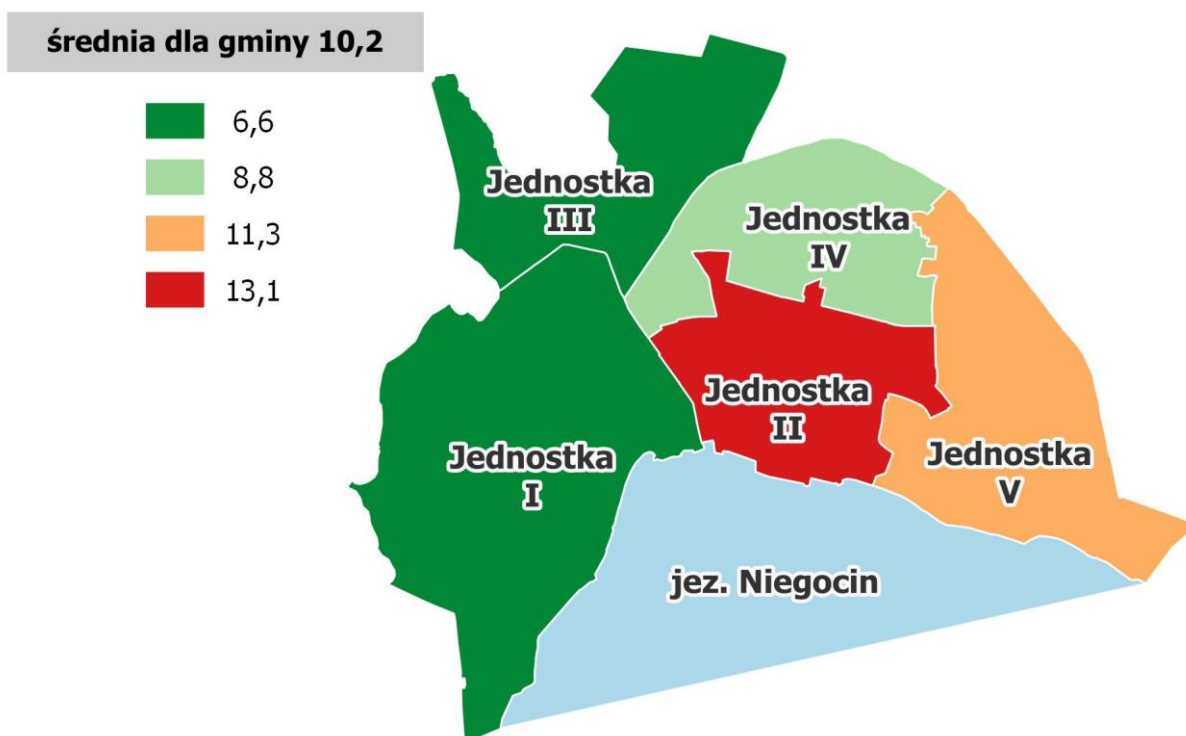
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Giżycku.

Podobnie jak w przypadku wskaźnika liczby osób bezrobotnych, najwięcej osób długotrwale pozostających bez pracy, odnotowano w jednostkach V i II. Długotrwale bezrobocie może prowadzić do marginalizacji i wykluczenia części mieszkańców. Dlatego też kluczowe jest podjęcie działań

¹¹ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Giżycka na lata 2020-2030

aktywizujących oraz wsparcie osób pozostających bez pracy i umożliwienie im ponownego wejścia na rynek pracy. Wysoki udział bezrobotnych oraz zidentyfikowane w jednostce II wysokie obciążenie demograficzne negatywnie przekłada się na możliwości rozwoju gospodarczego w tym obszarze oraz wpływają na to, że obszar ten charakteryzuje się niższym potencjałem kapitału ludzkiego niż pozostałe.

Grafika 4 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Giżycku.

Kolejnym z analizowanych zjawisk, które determinują i zwiększają ryzyko wystąpienia kryzysu społecznego w mieście jest uzależnienie od alkoholu. Do weryfikacji skali problemu wykorzystano dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku, dotyczące liczby osób uzależnionych od alkoholu.

Tabela 6 Liczba osób uzależnionych od alkoholu

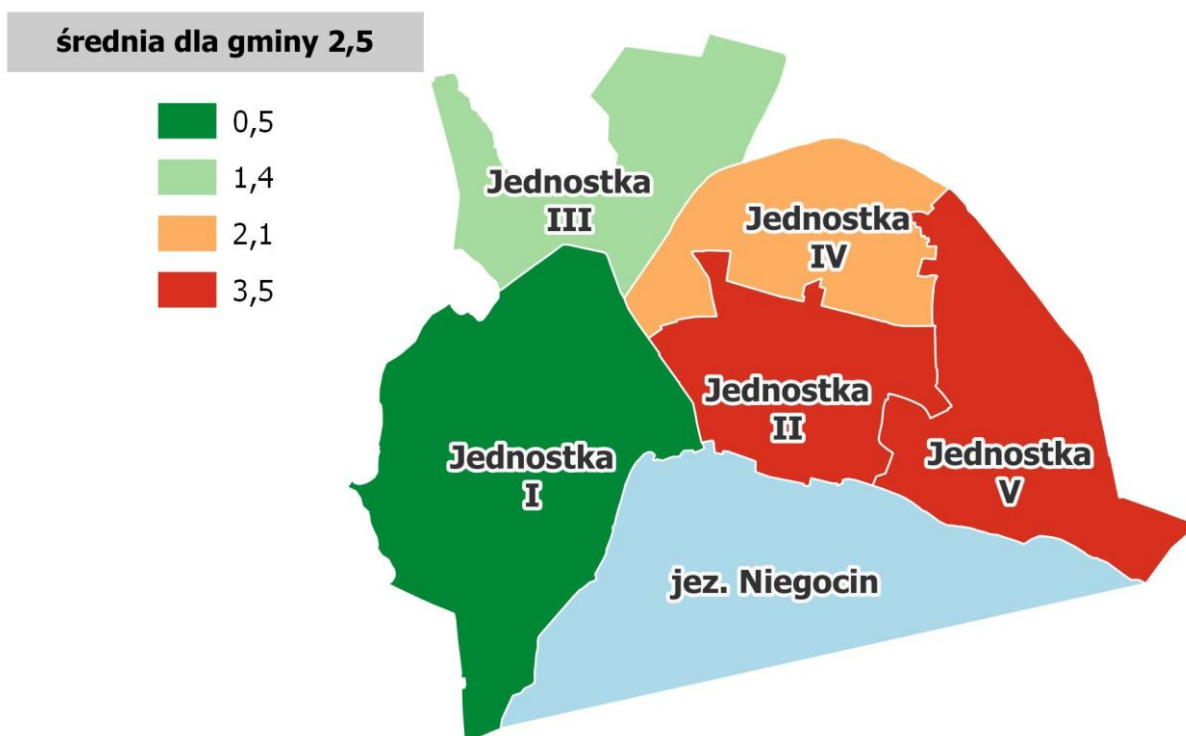
Obszar porównawczy	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców
Jednostka I	0,5
Jednostka II	3,5
Jednostka III	1,4
Jednostka IV	2,1
Jednostka V	3,5
Miasto	2,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku.

Wskaźnik w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla miasta wynosił 2,5, a wartość wyższą na poziomie 3,5 uzyskały jednostki: V i II. Dane dotyczące osób uzależnionych od alkoholu pochodzą z MOPS, jednakże należy mieć na uwadze, że odnoszą się one tylko do liczby osób, które otrzymują wsparcie

z tego tytułu, a skala tego problemu wśród mieszkańców może być dużo wyższa. Zidentyfikowanie tego problemu jest trudne z uwagi na fakt, że wiele osób, które borykają się z uzależnieniami nie pobiera wsparcia i nie korzysta z usług pomocy społecznej. Kluczowe jest zatem kompleksowe wdrażanie działań i założeń Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024 dla Miasta Giżycka. Oprócz wsparcia osób uzależnionych ważne jest prowadzenie działań prewencyjnych, profilaktycznych i informacyjnych wśród mieszkańców. Jak wynika z zapisów wspomnianego programu w 2021 r. zgłoszono 105 wniosków do Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dotyczących nadużywania alkoholu. W mieście działa Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej, które prowadzi punkt konsultacyjny oraz oferuje wsparcie dla osób oraz rodzin uzależnionych od alkoholu.

Grafika 5 Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku.

Kolejne z diagnozowanych zjawisk, dotyczy zapotrzebowania na pomoc społeczną w gminie. Analizy w tym zakresie dokonano w oparciu o liczbę klientów ośrodka pomocy społecznej oraz liczbę osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność. Wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami wymaga podjęcia zintegrowanych i kompleksowych działań na rzecz włączenia ich w życie społeczne i zapobieganie zjawisku marginalizacji i wykluczenia społecznego.

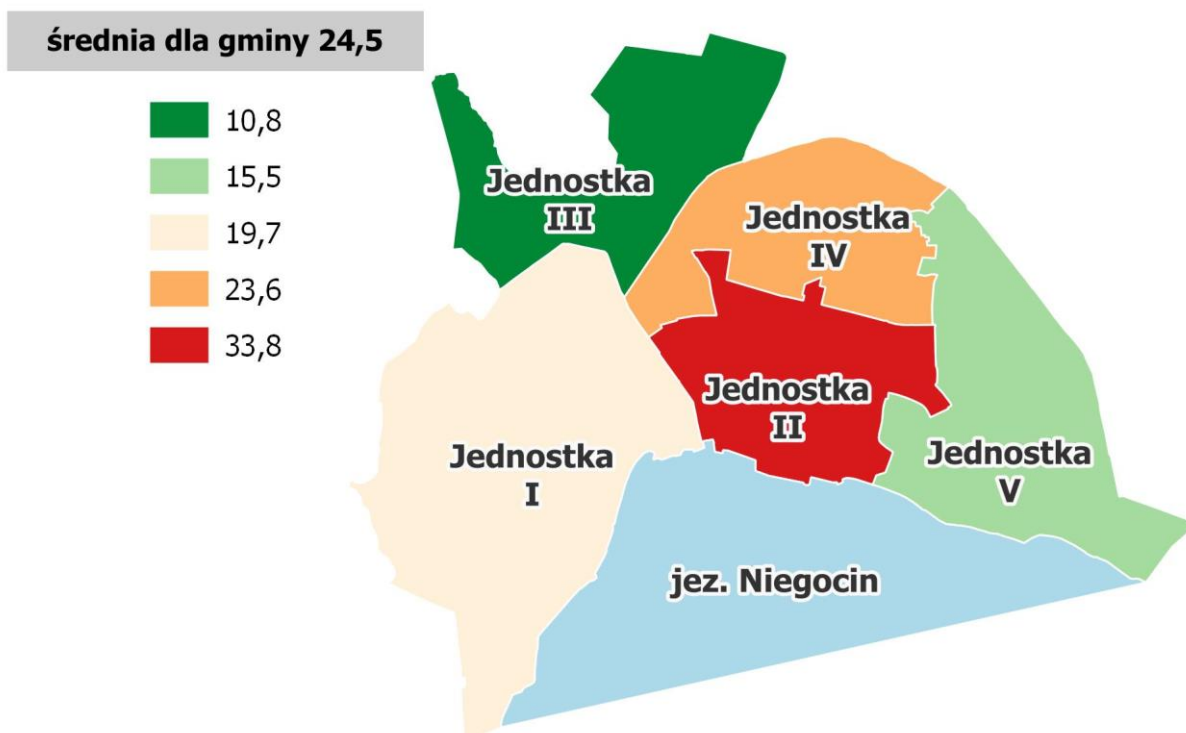
Tabela 7 Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem	Liczba mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców
Jednostka I	42	2 127	19,7
Jednostka II	296	8 676	34,1
Jednostka III	23	2 121	10,8
Jednostka IV	232	9 712	23,9
Jednostka V	60	3 730	16,1
Miasto	653	26 366	24,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku.

Według danych pozyskanych z MOPS w Giżycku z pomocy społecznej w 2022 r. korzystało 653 osób, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wartość 24,8. Wartość wyższą niż średnia dla miasta odnotowano tylko w jednostce II (34,1), co może wskazywać na większe zapotrzebowanie na pomoc społeczną na tym obszarze. W ostatnich latach niezmiennie najwięcej mieszkańców korzystających z pomocy społecznej otrzymuje świadczenia z powodu bezrobocia, ubóstwa, a następnie niepełnosprawności¹².

Grafika 6 Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku.

Z punktu widzenia dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zapobiegania wystąpienia możliwych zjawisk niepożądanych w mieście oraz kryzysu w sferze społecznej, ważne jest zwrócenie uwagi na liczbę osób ze szczególnymi potrzebami. W 2022 r. w gminie odnotowano 170 osób

¹² Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Giżycka na lata 2020-2030, na podstawie danych za lata 2016-2019

pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wartość 6,4.

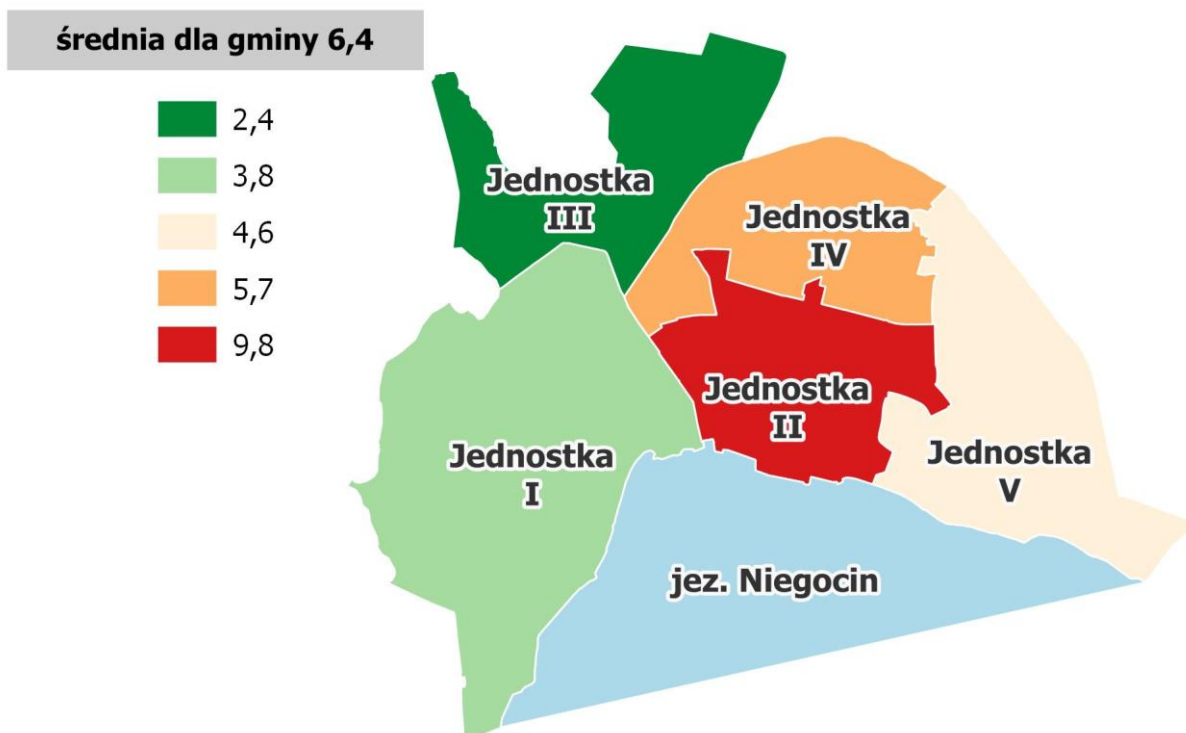
Tabela 8 Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność	Liczba mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców
Jednostka I	8	2 127	3,8
Jednostka II	85	8 676	9,8
Jednostka III	5	2 121	2,4
Jednostka IV	55	9 712	5,7
Jednostka V	17	3 730	4,6
Miasto	170	26 366	6,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku.

Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w jednostce II – 9,8. W pozostałych wartość ta jest niższa niż średnia dla miasta, co świadczy o tym, że w jednostce tej, z uwagi na większą liczbę osób wymagających wsparcia z tytułu niepełnosprawności oraz ogólnopolską tendencję i proces starzenia się społeczeństwa, kluczowe jest zapewnienie wsparcia kierowanego w stronę osób ze szczególnymi potrzebami oraz ograniczenia wystąpienia zjawiska wykluczenia i marginalizacji.

Grafika 7 Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku.

Wpływ na jakość życia mieszkańców oraz zadowolenie z miejsca zamieszkania ma poziom odczuwanego bezpieczeństwa. Do analizy bezpieczeństwa publicznego w mieście wykorzystano dane dotyczące liczby popełnionych przestępstw oraz zdarzeń drogowych. Według danych Komendy

Powiatowej Policji w Giżycku, w 2022 r. na terenie miasta odnotowano 403 przestępstwa, z czego najwięcej w jednostce II – 206.

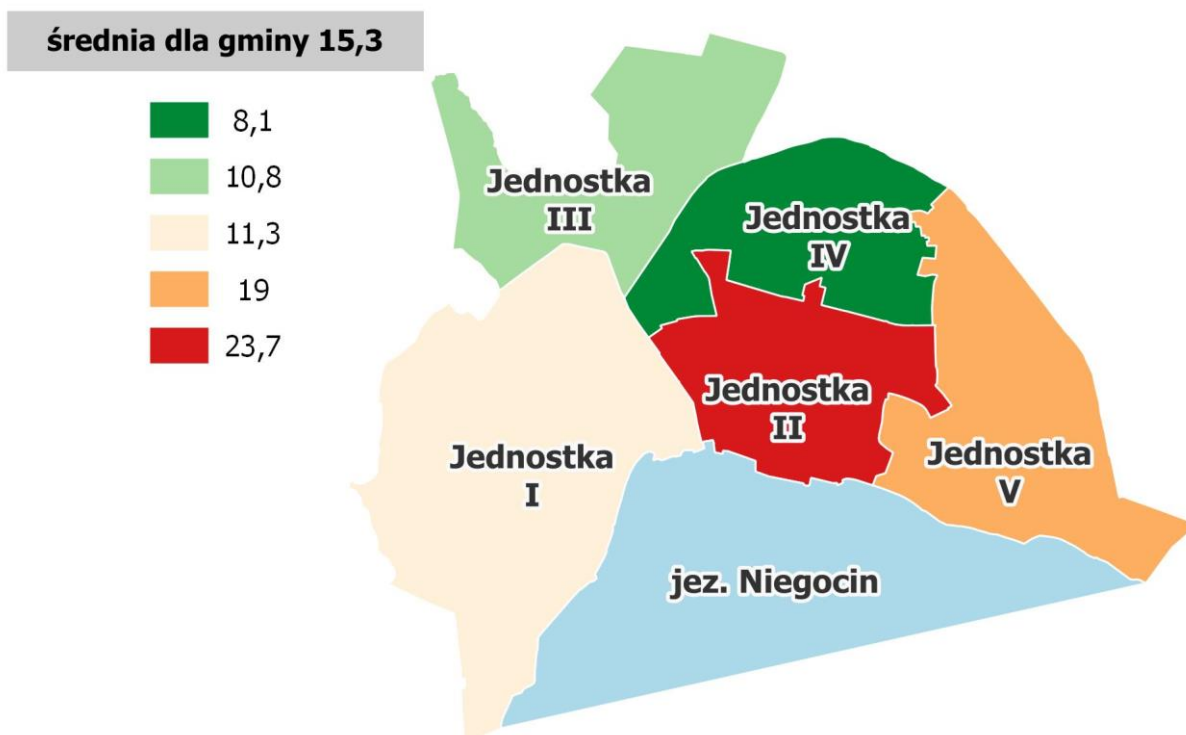
Tabela 9 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Ogólna liczba przestępstw	Liczba mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców
Jednostka I	24	2 127	11,3
Jednostka II	206	8 676	23,7
Jednostka III	23	2 121	10,8
Jednostka IV	79	9 712	8,1
Jednostka V	71	3 730	19,0
Miasto	403	26 366	15,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Giżycku

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców, wskaźnik liczby przestępstw wynosił 15,3, a w przypadku dwóch jednostek: II i V był wyższy, co może świadczyć o nieco niższym poziomie bezpieczeństwa na tych obszarach w porównaniu do pozostałych.

Grafika 8 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Giżycku

Drugim wskaźnikiem pozwalającym na diagnozę poziomu bezpieczeństwa jest liczba odnotowanych zdarzeń w ruchu drogowym. W 2022 r. odnotowano 273 zdarzenia, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wartość 10,4.

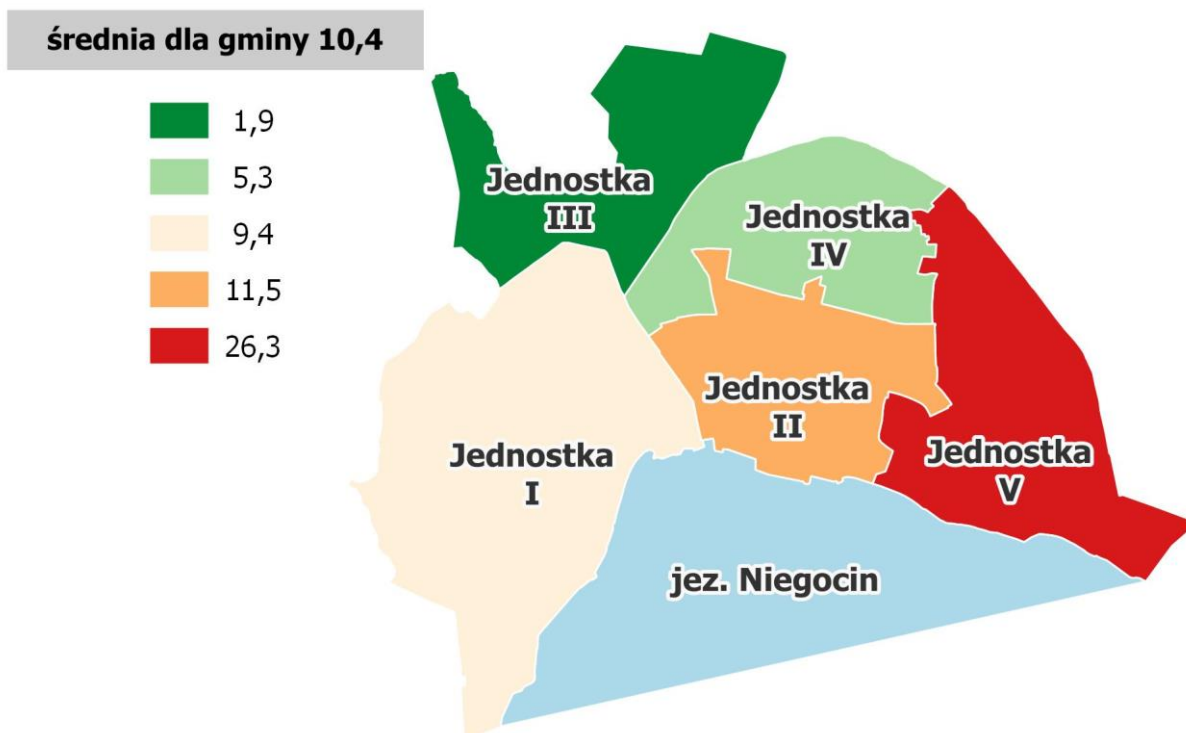
Tabela 10 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Liczba zdarzeń drogowych	Liczba mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
Jednostka I	20	2 127	9,4
Jednostka II	100	8 676	11,5
Jednostka III	4	2 121	1,9
Jednostka IV	51	9 712	5,3
Jednostka V	98	3 730	26,3
Miasto	273	26 366	10,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Giżycku.

Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w jednostce V (26,3), co może wynikać z przebiegu na jej granicy DK 63. Większe natężenie ruchu może wpływać na większe prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzeń w ruchu drogowym.

Grafika 9 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Giżycku

Ostatnim z badanych aspektów w sferze społecznej jest poziom kapitału społecznego oraz aktywność mieszkańców. Niski poziom aktywności powoduje zanikanie więzi społecznych, może prowadzić do marginalizacji oraz wykluczenia społecznego. Należy zatem podjąć działania mające na celu umożliwienie wszystkim grupom mieszkańców pełnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez m.in. poszerzenie oferty czasu wolnego i skierowanie jej w stronę różnych grup i oczekiwań społeczności. W celu analizy poziomu kapitału społecznego wykorzystano dane dotyczące liczby organizacji pozarządowych, czytelników bibliotek oraz uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

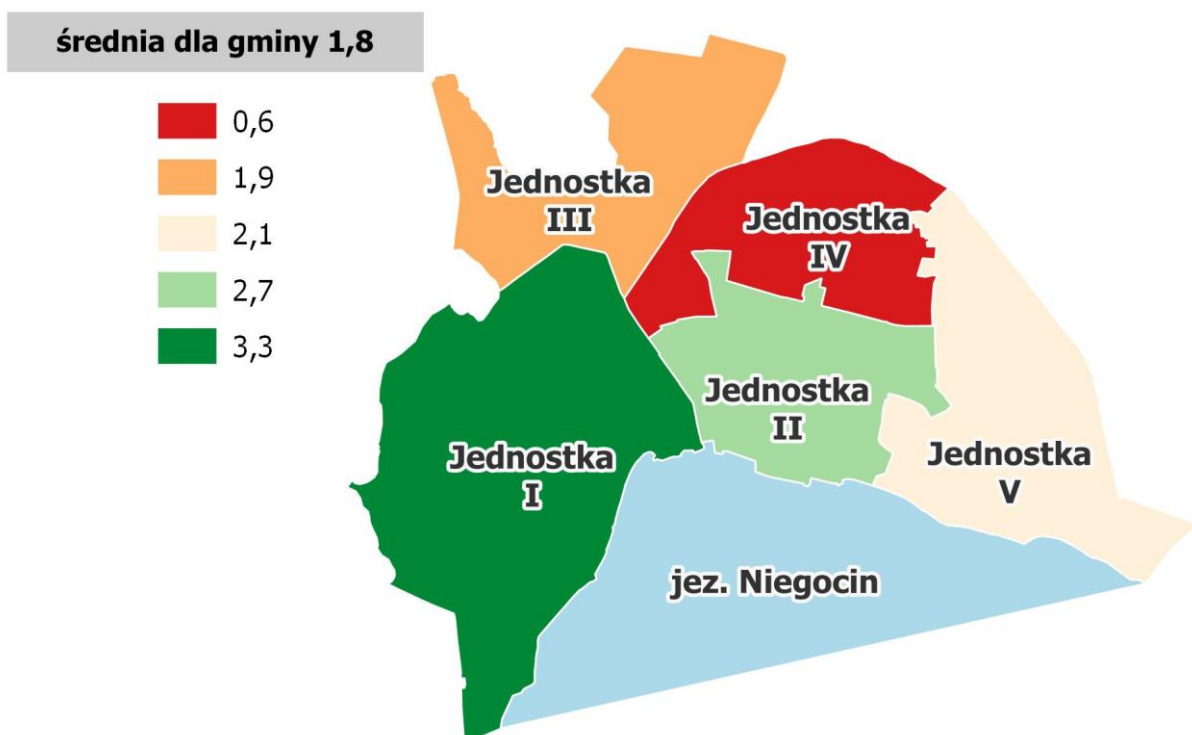
Tabela 11 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Liczba organizacji pozarządowych	Liczba mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Jednostka I	7	2 127	3,3
Jednostka II	23	8 676	2,7
Jednostka III	4	2 121	1,9
Jednostka IV	6	9 712	0,6
Jednostka V	8	3 730	2,1
Miasto	48	26 366	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Według danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Giżycku, w mieście w 2022 r. funkcjonowało 48 organizacji pozarządowych, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wartość 1,8. Wartość niższą niż średnia dla miasta odnotowano tylko w jednostce IV. Najwyższą wartość odnotowano natomiast w jednostce II. Podmioty tego rodzaju stanowią istotny element demokracji oraz społeczeństwa obywatelskiego i wpływają na wzbogacenie oferty na obszarze funkcjonowania oraz stanowią wsparcie dla mieszkańców, jednakże liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w poszczególnych jednostkach nie świadczy o potencjale jednostki.

Grafika 10 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Oferta czasu wolnego i dostępność różnego rodzaju usług stanowi podstawowe oczekiwanie mieszkańców miasta. W wyniku pandemii COVID-19, która wpłynęła na ograniczenie działalności wielu instytucji, zmieniła się rola bibliotek. Oprócz podstawowych funkcji, pełnią one również rolę miejsc integracji i animują życie lokalnej społeczności. W Giżycku działania prowadzi Miejska Biblioteka

Publiczna (wraz z filią) oraz Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna. W 2022 r. liczba osób zapisanych do Miejskiej Biblioteki Publicznej-wynosiła 5 961, co stanowi 23% wszystkich mieszkańców miasta.

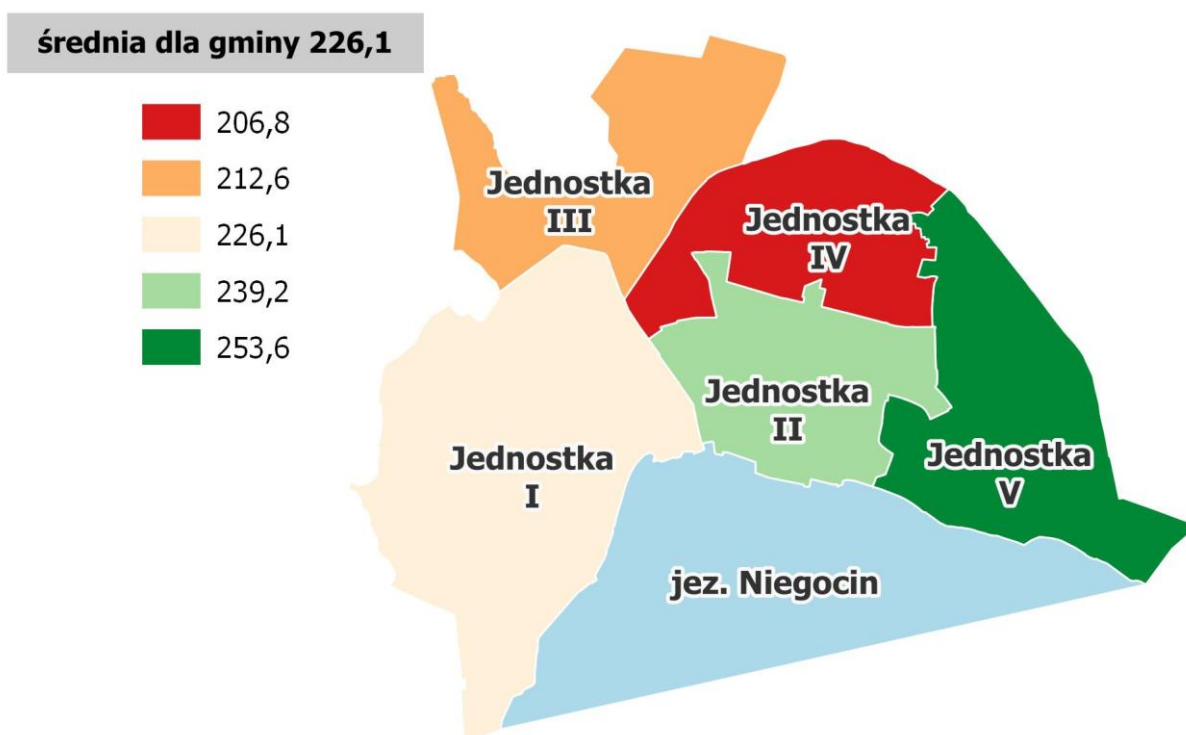
Tabela 12 Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Liczba osób zapisanych do biblioteki	Liczba mieszkańców	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców
Jednostka I	481	2 127	226,1
Jednostka II	2075	8 676	239,2
Jednostka III	451	2 121	212,6
Jednostka IV	2008	9 712	206,8
Jednostka V	946	3 730	253,6
Miasto	5 961	26 366	226,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców, liczba czytelników miejskiej biblioteki w mieście wynosi 226,1. Niższą wartość odnotowano w jednostce III oraz jednostce IV.

Grafika 11 Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Ostatnim z analizowanych wskaźników jest liczba uczestników zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku. UTW w Giżycku powstał w 2010 r. prowadzony jest pod patronatem Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej. Z uwagi na postępujący proces starzenia się, jego działalność jest szczególnie istotna, ponieważ wpływa na włączenie osób starszych i osób z niepełnosprawnością do systemu kształcenia ustawicznego, umożliwia spędzenie w ciekawy sposób czasu wolnego, dzięki prowadzonej działalności edukacyjnej, zdrowotnej, kulturalnej, twórczej oraz turystyczno-krajoznawczej¹³.

¹³ <https://www.centrumprofilaktyki.pl/regulamin>

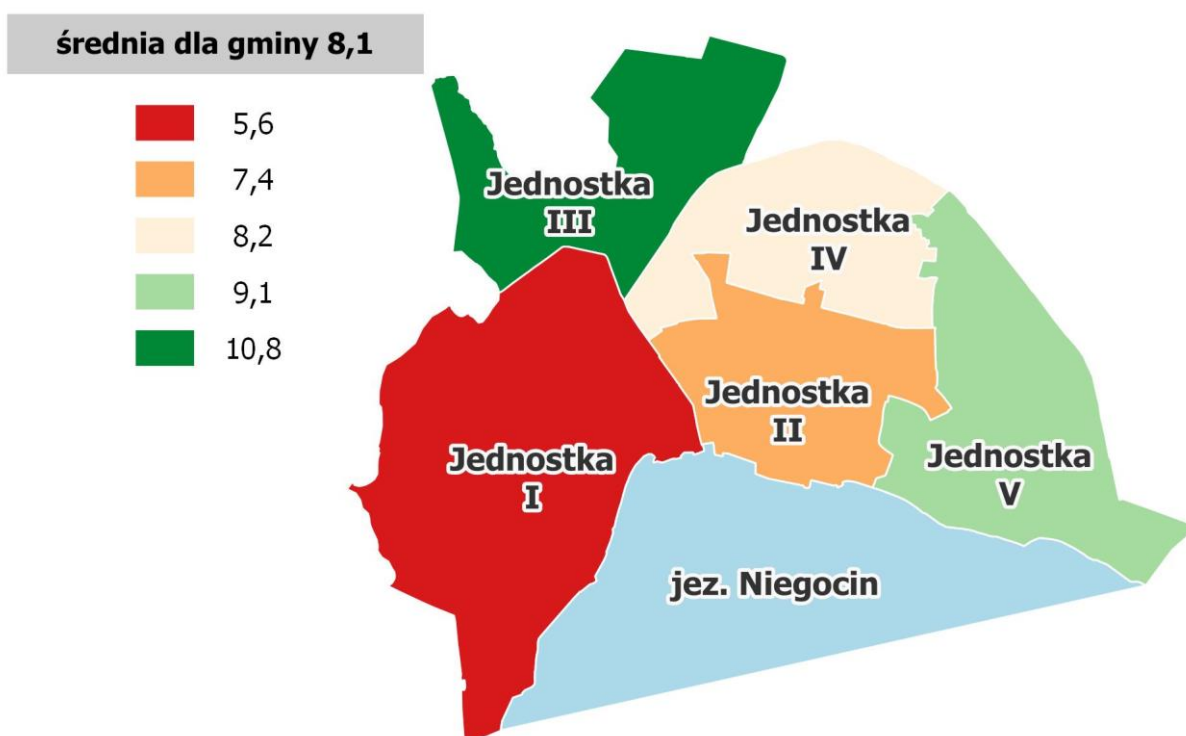
Tabela 13 Uczestnicy zajęć UTW

Obszar porównawczy	Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW	Liczba mieszkańców	Uczestnicy zajęć UTW
Jednostka I	12	2 127	5,6
Jednostka II	64	8 676	7,4
Jednostka III	23	2 121	10,8
Jednostka IV	80	9 712	8,2
Jednostka V	34	3 730	9,1
Miasto	213	26 366	8,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

W 2022 r. do UTW w Giżycku zapisanych było 213 osób, z czego najwięcej z jednostki IV. W stosunku do liczby mieszkańców, największą aktywnością i uczestnictwem w tego rodzaju działalności charakteryzuje się jednostka III, w której to wskaźnik ten wynosił 10,8. Z uwagi na postępujące starzenie się społeczności, kluczowe jest dalsze rozwijanie oferty kierowanej w stronę tej grupy mieszkańców.

Grafika 12 Uczestnicy zajęć UTW

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Wskaźniki gospodarcze

W sferze gospodarczej poddano analizie poziom rozwoju gospodarczego wyrażonego liczbą podmiotów zarejestrowanych na 1000 mieszkańców oraz różnicą pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami.

Miasto Giżycko na poziomie krajowym zostało zaklasyfikowane do miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Zostało uznane jako miasto stagnujące, charakteryzujące się umiarkowanym powiększaniem niekorzystnego dystansu oraz złą sytuacją społeczno-gospodarczą¹⁴. Na poziomie wojewódzkim zostało zaliczone do obszaru strategicznej interwencji – Obszar Funkcjonalny Wielkie Jeziora Mazurskie. Obszar ten, a w tym Giżycko posiada potencjał w szczególności do rozwoju turystyki masowej. Jest to miasto świadczące ponadlokalne funkcje usługowe oraz pełniące rolę ośrodka rekreacyjno-wypoczynkowego i turystycznego.

W 2022 r. na terenie miasta zarejestrowanych było 2 116 podmiotów gospodarczych, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wartość 80,3. W strukturze podmiotów dominują podmioty z sekcji L (działalność związana z obsługą rynku nieruchomości) oraz G (handel hurtowy i detaliczny).

Tabela 14 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

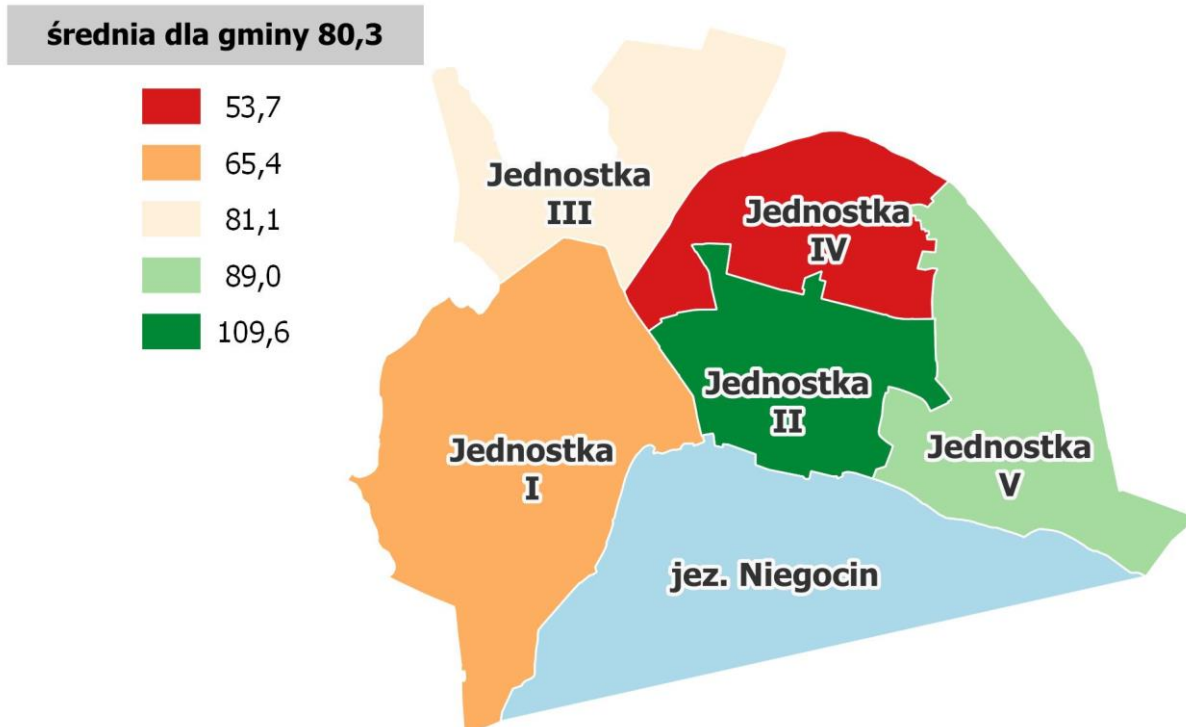
Obszar porównawczy	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
Jednostka I	139	2 127	65,4
Jednostka II	951	8 676	109,6
Jednostka III	172	2 121	81,1
Jednostka IV	522	9 712	53,7
Jednostka V	332	3 730	89,0
Miasto	2 116	26 366	80,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG.

Najwięcej zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, a tym samym najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce II, najniższą natomiast w jednostce IV.

¹⁴ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego>

Grafika 13 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG.

Analizując dane dotyczące nowo zarejestrowanych oraz wyrejestrowanych podmiotów można zauważyć, że bilans firm w mieście jest ujemny, co może świadczyć o zachwianiu i osłabieniu poziomu rozwoju gospodarczego. W 2022 r. różnica w liczbie podmiotów w mieście w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, wynosiła -2,16.

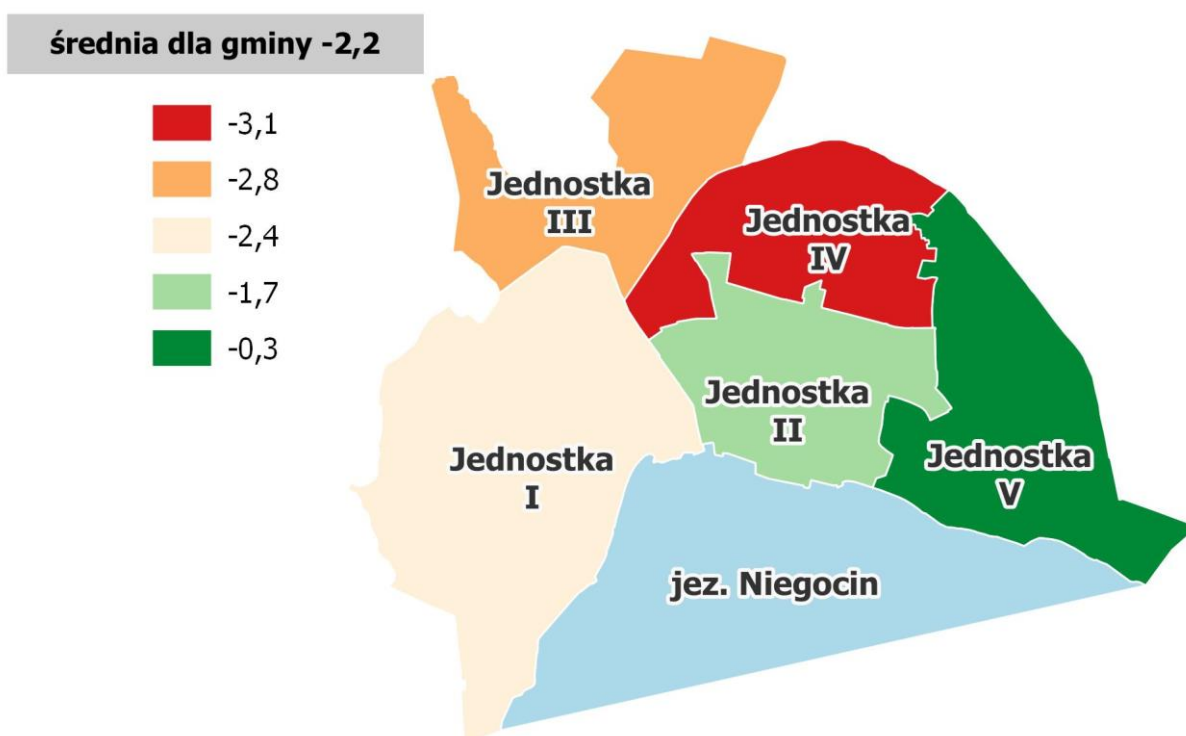
Tabela 15 Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych	Różnica podmiotów	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców
Jednostka I	2	7	-5	-2,35
Jednostka II	60	75	-15	-1,73
Jednostka III	6	12	-6	-2,83
Jednostka IV	17	47	-30	-3,09
Jednostka V	19	20	-1	-0,27
Miasto	104	161	-57	-2,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG.

We wszystkich wyznaczonych jednostkach odnotowano ujemne wartości tego wskaźnika, z czego najgorzej przedstawia się sytuacja w jednostce IV. Wskaźnik ten wynosił tam -3,09. Należy mieć jednak na uwadze, że rejestracja podmiotów gospodarczych w danym obszarze nie równa się faktycznie prowadzonej w nim działalności.

Grafika 14 Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG.

Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne

Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej pozwala na zidentyfikowanie sytuacji związanej z funkcjonowaniem poszczególnych jednostek, dostępnością do różnego rodzaju usług, atrakcyjności i dostępności przestrzeni publicznej.

Giżycko jest miastem powiatowym i ponadlokalnym ośrodkiem gospodarczym, którego jedną z funkcji jest obsługa ruchu turystycznego. Historycznie zachowany układ urbanistyczny Placu Grunwaldzkiego (zlokalizowany w jednostce II), ma duże znaczenie dla dziedzictwa kulturowego. Pozostałe części miasta uległy zniszczeniu lub przebudowie, która doprowadziła do zniekształcenia pierwotnej formy układu przestrzennego¹⁵.

Dostępność usług wpływa na jakość życia oraz stanowi jedno z podstawowych oczekiwań mieszkańców. Giżycko będące miastem powiatowym, pełni szereg funkcji usługowych oraz turystycznych i rekreacyjno-wypoczynkowych. Do analizy dostępności usług publicznych wzięto pod uwagę rozmieszczenie m.in. instytucji kultury, bibliotek, świetlic, aptek, urzędów, instytucji i banków. W mieście zlokalizowanych jest 118 punktów usługowych, z czego ponad 57% z nich na terenie jednostki II. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców, wskaźnik dostępność usług jest na poziomie 4,5.

¹⁵ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Giżycko

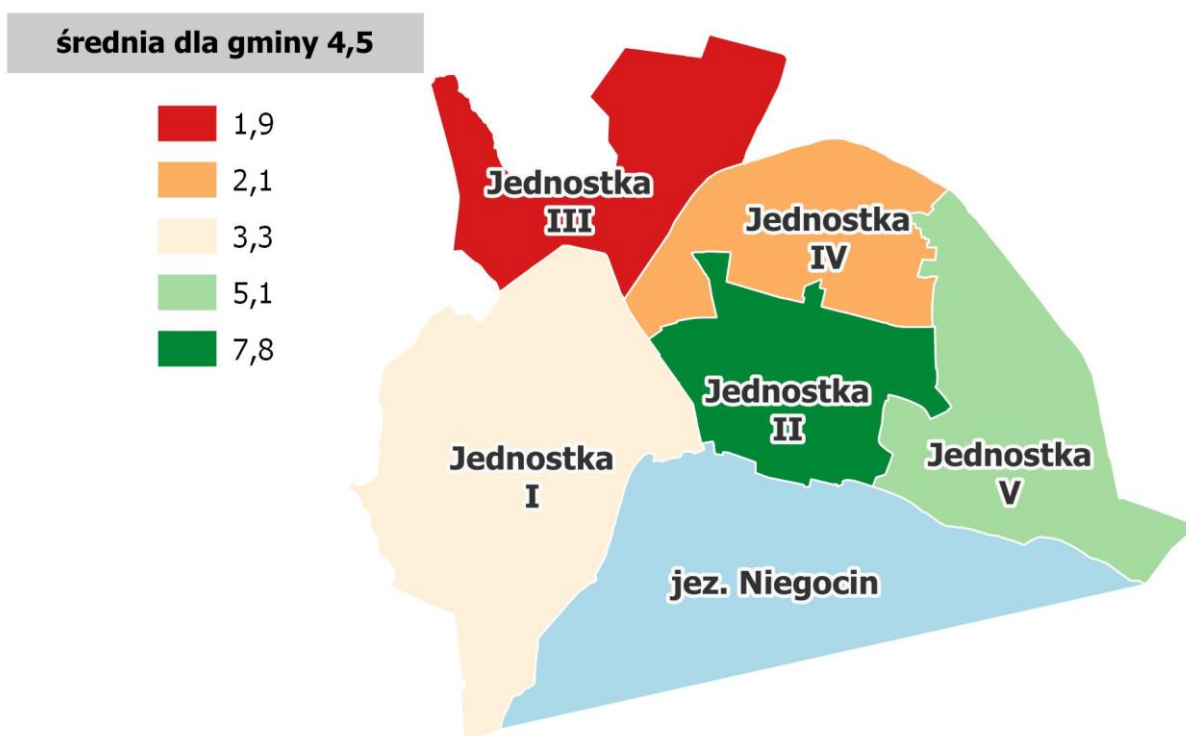
Tabela 16 Dostępność do punktów usług publicznych

Obszar porównawczy	Punkty usług publicznych	Liczba mieszkańców	Dostępność do punktów usług publicznych
Jednostka I	7	2 127	3,3
Jednostka II	68	8 676	7,8
Jednostka III	4	2 121	1,9
Jednostka IV	20	9 712	2,1
Jednostka V	19	3 730	5,1
Miasto	118	26 366	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Wyższą wartość wskaźnika niż średnia dla miasta odnotowano w jednostce II oraz jednostce V. Najniższą dostępnością usług charakteryzuje się jednostka IV, jednakże wynika to z faktu, że w jednostce tej, z uwagi na jej specyfikę i charakter zabudowy, zamieszkuje najwięcej mieszkańców. W liczbach bezwzględnych, najmniej punktów usług publicznych występuje w jednostce III.

Grafika 15 Dostępność do punktów usług publicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Drugim z analizowanych wskaźników jest dostępność do opieki zdrowotnej. Aktualne trendy i zmiany w strukturze demograficznej wynikające z obserwowanego starzenia się społeczności oraz obecności w mieście osób ze szczególnymi potrzebami, wskazują na konieczność poprawy dostępności do usług opieki zdrowotnej. W mieście funkcjonuje 61 podmiotów opieki zdrowotnej, które świadczą usługi w 69 punktach, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wartość 2,6.

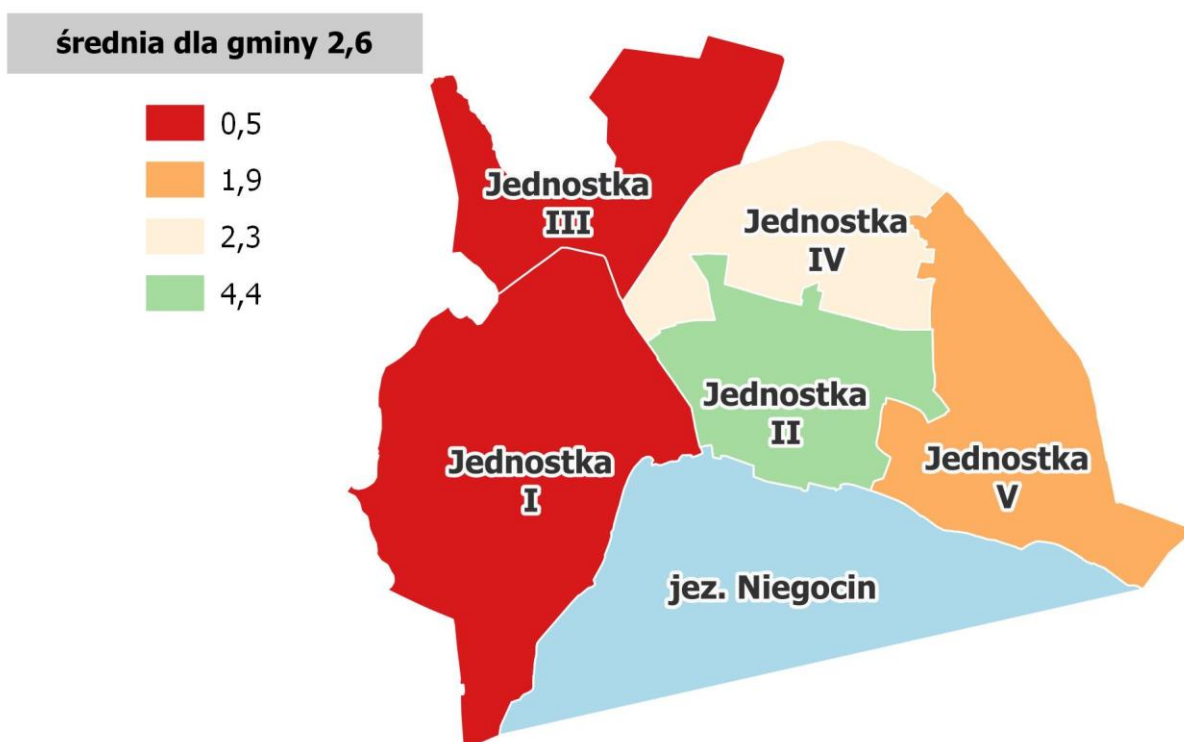
Tabela 17 Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Liczba punktów świadczeń opieki zdrowotnej w Giżycku	Liczba mieszkańców	Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców
Jednostka I	1	2 127	0,5
Jednostka II	38	8 676	4,4
Jednostka III	1	2 121	0,5
Jednostka IV	22	9 712	2,3
Jednostka V	7	3 730	1,9
Miasto	69	26 366	2,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://rpwdl.ezdrowie.gov.pl/>

Najwyższą liczbą punktów charakteryzuje się jednostka II oraz jednostka IV, jest to szczególnie istotne z uwagi na jeden z wyższych wskaźników obciążenia demograficznego w obu tych jednostkach.

Grafika 16 Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://rpwdl.ezdrowie.gov.pl/>

Miasto Giżycko posiada rozwiniętą sieć drogową. Przez teren miasta przebiegają drogi krajowe nr 59 i 63, droga województwa 592, a uzupełnieniem są drogi powiatowe i gminne. Przez miasto, w jego południowej części przebiega również linia kolejowa nr 38. Komunikacja publiczna realizowana jest przez przewoźników prywatnych, jak również Gminny Zakład Komunalny w Bystrym, świadczący usługi na terenie powiatu giżyckiego. Na terenie miasta zlokalizowanych jest 56 przystanków. Analizy dostępności komunikacyjnej dokonano w oparciu o rozmieszczenie przystanków i ich gęstość na terenie poszczególnych jednostek w mieście.

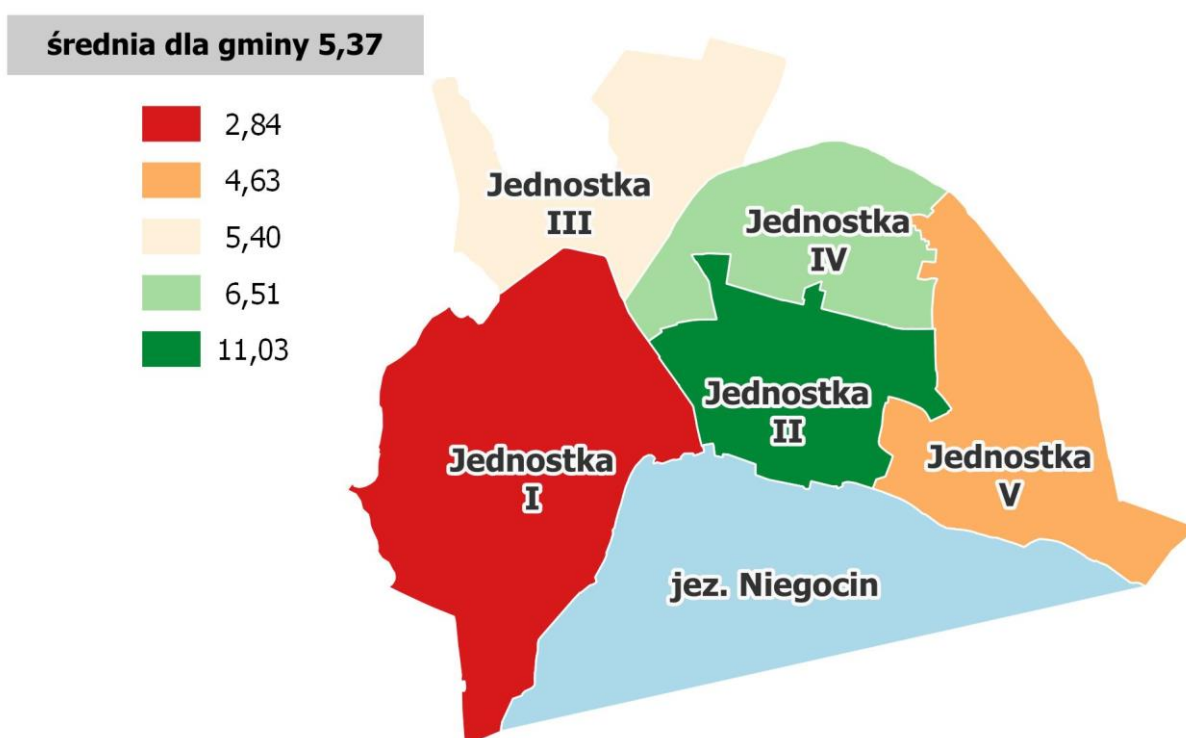
Tabela 18 Dostępność komunikacyjna

Obszar porównawczy	Liczba przystanków komunikacji miejskiej	Powierzchnia [km ²]	Dostępność komunikacyjna
Jednostka I	10	3,5	2,84
Jednostka II	17	1,5	11,03
Jednostka III	9	1,7	5,40
Jednostka IV	10	1,5	6,51
Jednostka V	10	2,2	4,63
Miasto	56	10,4	5,37

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych Bazy danych obiektów topograficznych.

Największą dostępnością charakteryzuje się jednostka II, zarówno wartość wskaźnika jak i wartość bezwzględna jest tam najwyższa, a na tym obszarze znajduje się 17 przystanków. Największą jednostką pod względem powierzchni jest jednostka I, na której zlokalizowanych jest 10 przystanków (podobnie jak w jednostce IV i V). Jednakże z uwagi na powierzchnię, dostępność do przystanków komunikacji miejskiej można ocenić nieco gorzej w porównaniu do pozostałych. Równomierne rozmieszczenie przystanków i ich dostępność w miejscu zamieszkania wpływa znacząco na komfort mieszkańców i pozwala na ograniczenie zjawiska wykluczenia transportowego.

Grafika 17 Dostępność komunikacyjna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bazy danych obiektów topograficznych.

Drogi rowerowe i ciągi pieszo rowerowe, pełnią zarówno funkcje komunikacyjne, jak i rekreacyjne. Ich długość w mieście wynosi 13,57 km, co daje 1,30 w przeliczeniu na km².

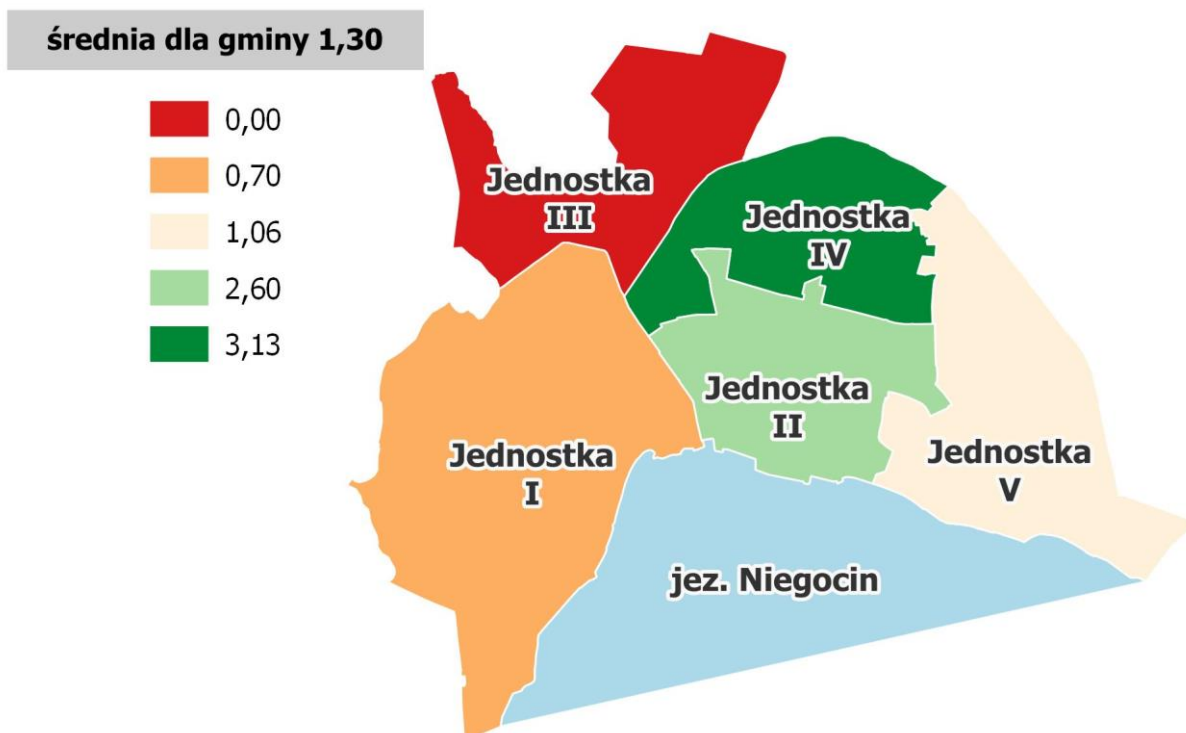
Tabela 19 Dostępność infrastruktury rowerowej na km²

Obszar porównawczy	Długość ciągów pieszo-rowerowych oraz dróg rowerowych [km]	Powierzchnia [km ²]	Dostępność infrastruktury rowerowej na km ²
Jednostka I	2,46	3,5	0,70
Jednostka II	4,01	1,5	2,60
Jednostka III	0,00	1,7	0,00
Jednostka IV	4,81	1,5	3,13
Jednostka V	2,29	2,2	1,06
Miasto	13,57	10,4	1,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Z uwagi na najniższą powierzchnię jednostki II, dostępność do infrastruktury rowerowej jest tam najwyższa. Jednostka III jest jedyną na terenie, której nie występują ciągi pieszo-rowerowe oraz drogi rowerowe.

Grafika 18 Dostępność infrastruktury rowerowej na km²

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Z punktu widzenia jakości życia mieszkańców, jak również z uwagi na identyfikowany potencjał turystyczny, ważne jest zapewnienie dostępności do obiektów małej architektury¹⁶. W mieście znajduje się 20 lokalizacji miejskich obiektów (pod uwagę wzięto lokalizację fontanny ze skwerem, parków, skwerów, wieży widokowej, place zabaw, siłowni terenowej), wśród których można wymienić m.in.

¹⁶ Ustawowa definicja (art.3 pkt. 4) wskazuje, że przez obiekt małej architektury rozumie się niewielkie obiekty, w szczególności: kultu religijnego, jak: kapliczki, krzyże przydrożne, figury; posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej oraz użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki. Ponadto w świetle Prawa budowlanego place zabaw i siłownie zewnętrzne zaliczane są również do tzw. obiektów małej architektury.

Park miejski przy ulicy Warszawskiej (zlokalizowany w jednostce II). W przeliczeniu na powierzchnię, stosunek lokalizacji obiektów małej architektury do powierzchni miasta wynosił 1,92.

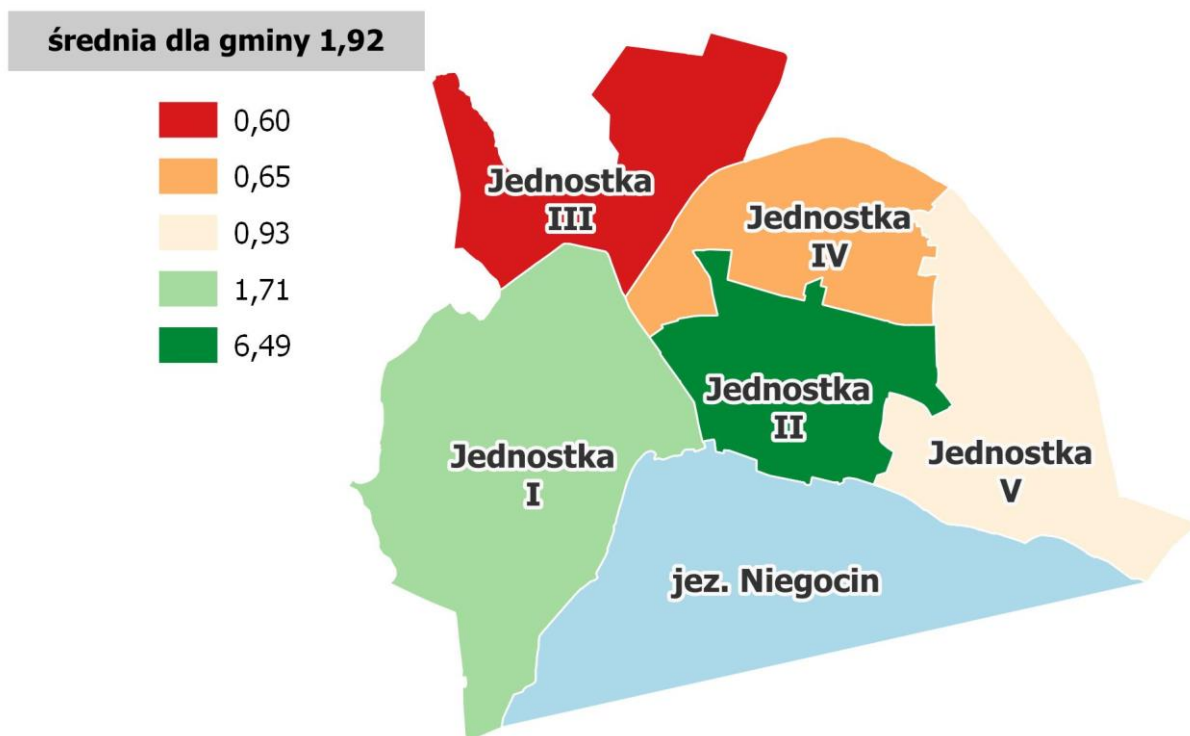
Tabela 20 Stosunek lokalizacji miejskich obiektów małej architektury do powierzchni ogółem

Obszar porównawczy	Liczba lokalizacji miejskich obiektów małej architektury	Powierzchnia [km ²]	Stosunek lokalizacji miejskich obiektów małej architektury do powierzchni ogółem
Jednostka I	6	3,5	1,71
Jednostka II	10	1,5	6,49
Jednostka III	1	1,7	0,60
Jednostka IV	1	1,5	0,65
Jednostka V	2	2,2	0,93
Miasto	20	10,4	1,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Największą dostępnością charakteryzuje się jednostka II, w której to zidentyfikowano 10 takich lokalizacji obiektów.

Grafika 19 Stosunek lokalizacji obiektów małej architektury do powierzchni ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Według danych BDL GUS w 2022 r., udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem wynosił 8,8%. Przez powierzchnię biologicznie czynną rozumie się teren z nawierzchnią ziemną urządzoną, która zapewnia naturalną wegetację roślin oraz retencję wód opadowych i roztopowych, teren, który pokryty jest ciekami lub zbiornikami wodnymi (z wyłączeniem basenów rekreacyjnych i przemysłowych), a także 50% powierzchni tarasów i stropodachów oraz innych powierzchni

zapewniających naturalną vegetację roślin, o powierzchni nie mniejszej niż 10 m² ¹⁷. Zapewnienie powierzchni przepuszczalnych w mieście ma istotne znaczenie z uwagi na postępujący kryzys klimatyczny. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem w mieście wynosi 85,4%.

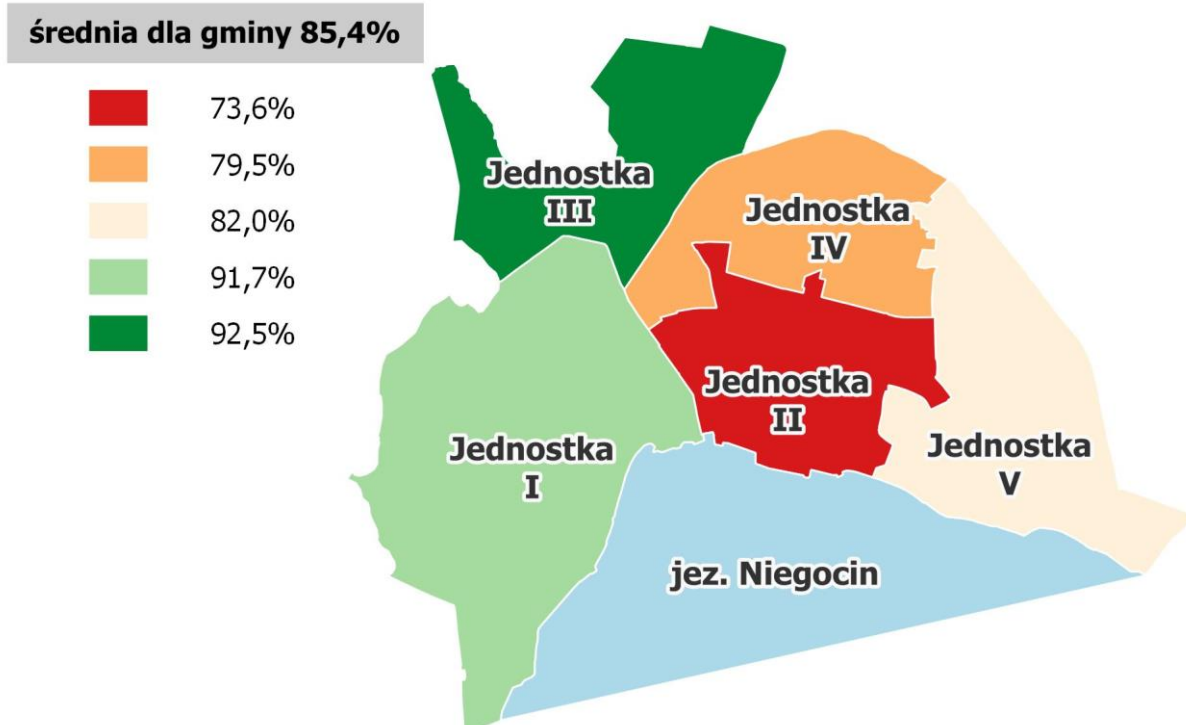
Tabela 21 Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem

Obszar porównawczy	Tereny biologicznie czynne [m ²]	Powierzchnia [m ²]	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem
Jednostka I	3 227 714	3 518 052	91,7%
Jednostka II	1 133 865	1 541 078	73,6%
Jednostka III	1 541 273	1 666 047	92,5%
Jednostka IV	1 221 895	1 536 922	79,5%
Jednostka V	1 769 896	2 158 789	82,0%
Miasto	8 894 643	10 420 888	85,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT (Baza danych obiektów topograficznych).

W poszczególnych jednostkach wartości te wahały się od 73,6% do 92,5%. Najmniejszy udział powierzchni biologicznie czynnej charakteryzuje jednostkę II, która stanowi centrum społeczno-gospodarcze i charakteryzuje się wysokimi walorami kulturowymi, historyczną zabudową, a tym samym większą gęstością zabudowy (1093,4 budynki na km²). Największy udział powierzchni przepuszczalnych występuje w jednostce III, która jest nieco oddalona od ścisłego centrum i charakteryzuje się niższą gęstością zaludnienia i zabudowy, co korzystnie wpływa na środowisko.

Grafika 20 Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT (Baza danych obiektów topograficznych).

¹⁷ Art. 2. pkt. 28 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Wskaźniki środowiskowe

Analiza wskaźników w sferze środowiskowej pozwoliła na zdiagnozowanie stanu i jakości środowiska w mieście. Dbłość o stan i jakość środowiska jest istotnym wyzwaniem w obliczu postępującego kryzysu klimatycznego. Ponadto przekłada się również na jakość życia mieszkańców oraz wizerunek i atrakcyjność miasta. W sferze środowiskowej przeanalizowano dane dotyczące obecności wyrobów azbestowych, jakości powietrza oraz zagrożenia hałasem.

Według danych zawartych w bazie azbestowej liczba punktów, w których zidentyfikowano wyroby azbestowe przeznaczone do usunięcia wynosiła 42, z czego najwięcej w jednostce III. W mieście obowiązuje Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Giżycka na lata 2015-2032, którego celem jest bezpiecznie pozbycie się azbestu i wyrobów, które go zawierają. Możliwe to będzie dzięki zwiększeniu wiedzy mieszkańców na temat azbestu i negatywnych skutków i wpływu na środowisko i zdrowie, kompleksowe działania mające na celu usunięcie wyrobów oraz wsparcie mieszkańców w tej kwestii.

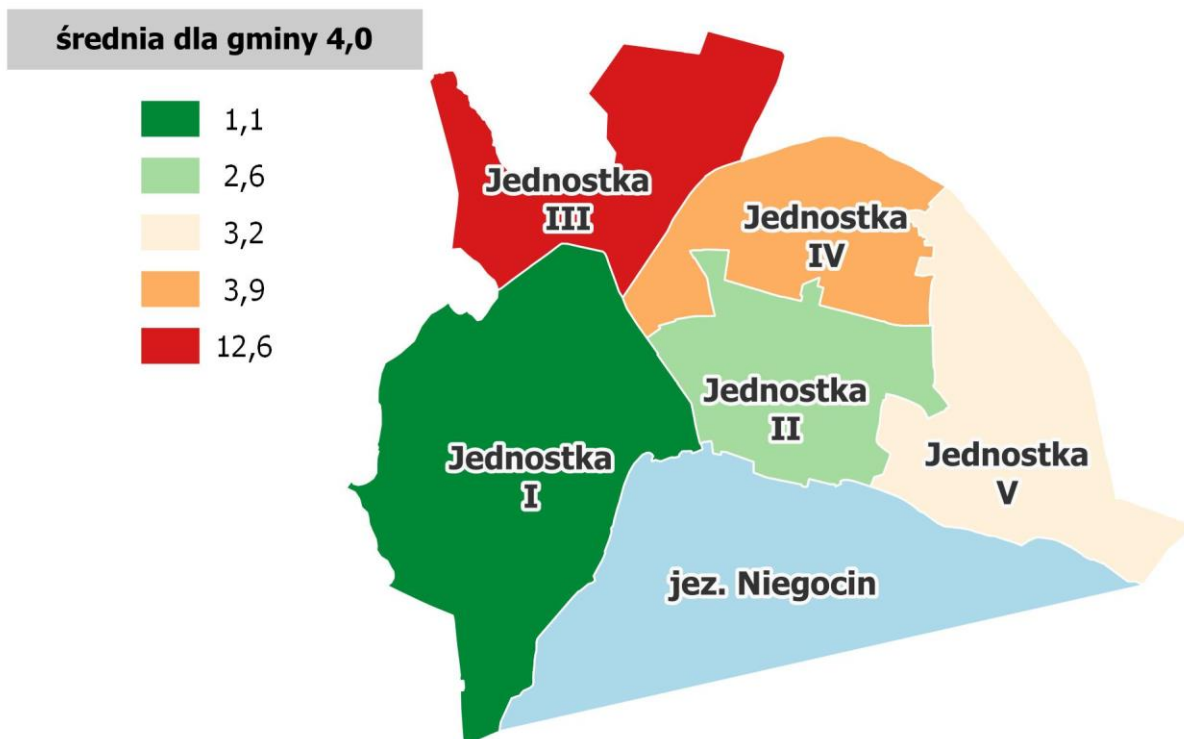
Tabela 22 Liczba punktów na których zidentyfikowano wyroby azbestowe / km²

Obszar porównawczy	Liczba punktów na których zidentyfikowano wyroby azbestowe do usunięcia	Powierzchnia [km ²]	Liczba punktów na których zidentyfikowano wyroby azbestowe / km ²
Jednostka I	4	3,5	1,1
Jednostka II	4	1,5	2,6
Jednostka III	21	1,7	12,6
Jednostka IV	6	1,5	3,9
Jednostka V	7	2,2	3,2
Miasto	42	10,4	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych bazaazbestowa.gov.pl

Najwięcej punktów w których zidentyfikowano wyroby azbestowe w przeliczeniu na km² zauważa się w jednostce III, natomiast najmniej w jednostce I. Kluczowe jest zatem kompleksowe podejście do problemu i systematycznie pozbywanie się wyrobów azbestowych z terenu miasta. Realizacja programu usuwania azbestu wpłynie również na poprawę jakości powietrza, a jednocześnie jakość i komfort życia mieszkańców, poprzez polepszenie stanu środowiska przyrodniczego¹⁸.

¹⁸ Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Giżycka na lata 2015-2032

Grafika 21 Liczba punktów na których zidentyfikowano wyroby azbestowe / km²

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Analizując kwestie dotyczące stanu środowiska warto zwrócić również uwagę na przyczyny niskiej jakości powietrza, jak również zróżnicowanie przestrzenne tego problemu w mieście. Średnie roczne stężenie pyłu PM 2,5 dla miasta wynosi 11,9. W mieście znajduje się 8 stacji z czujnikami, które wskazują poziom zapylenia pyłami Pm_{2,5} oraz PM₁₀. Czujniki rozmieszczone są w następujących lokalizacjach: **Urząd Miejski, Port Ekomarina, Powiatowy Urząd Pracy, boisko/ plac zabaw przy ul. Kajki, Szkoła Podstawowa Nr 4, Szkoła Podstawowa Nr 3, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich**¹⁹.

Tabela 23 Średnie roczne stężenie PM_{2.5}

Obszar porównawczy	Średnie roczne stężenie PM _{2.5}
Jednostka I	11,3
Jednostka II	12,8
Jednostka III	12,2
Jednostka IV	12,8
Jednostka V	12,7
Miasto	11,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://powietrze.gios.gov.pl/>.

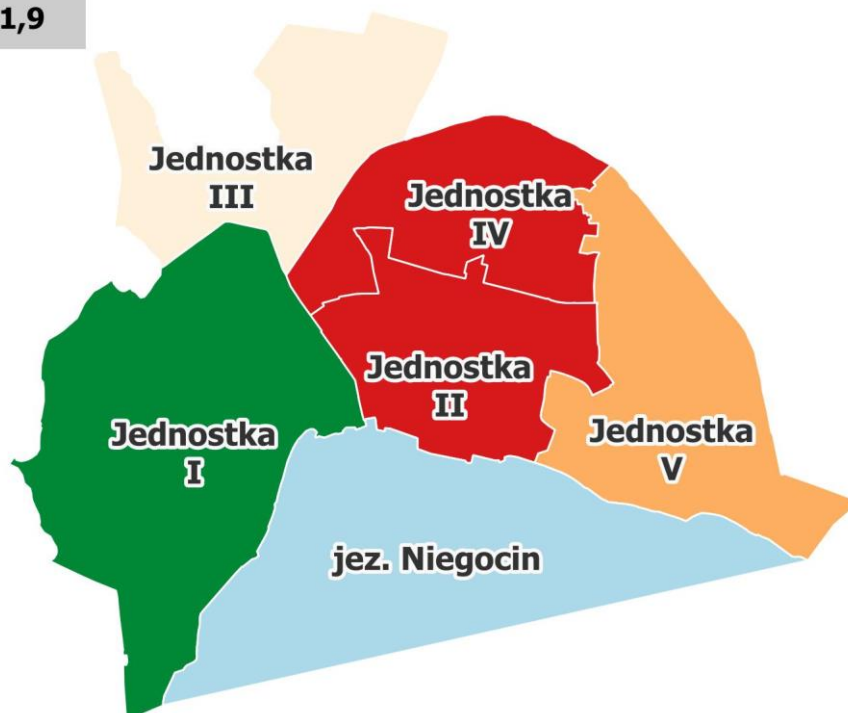
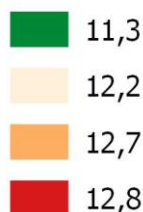
Jak można zauważyć, wyższymi stężeniami PM_{2,5} charakteryzują się jednostki: IV, II i V. Najniższe stężenie zanieczyszczeń odnotowano natomiast w jednostce I, co może wynikać z faktu, że obszar ten

¹⁹ <https://gizycko.pl/eko-miasto/>

jest jednym z bardziej zalesionych w mieście, a lasy stanowią pewnego rodzaju filtr, co wpływa na pochłanianie zanieczyszczeń z powietrza, a tym samym na poprawę jego jakości w porównaniu do pozostałych jednostek.

Grafika 22 Średnie roczne stężenie PM_{2.5}

średnia dla gminy 11,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://powietrze.gios.gov.pl/>.

Wśród głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza w mieście można wskazać prowadzone procesy energetyczne spalania paliw w indywidualnych gospodarstwach domowych, wśród których dominuje węgiel kamienny oraz emisja z sektora transportu²⁰. W mieście zidentyfikowano 6 339 punktów w ewidencji źródeł ciepła, z czego 27,7% stanowią te ogrzewane kotłami na paliwo stałe.

Tabela 24 Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe

Obszar porównawczy	Liczba punktów w ewidencji źródeł ciepła	Liczba punktów w ewidencji źródeł ciepła ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe
Jednostka I	690	174	25,2%
Jednostka II	2 939	626	21,3%
Jednostka III	1 004	477	47,5%
Jednostka IV	915	218	23,8%
Jednostka V	791	261	33,0%
Miasto	6 339	1 756	27,7%

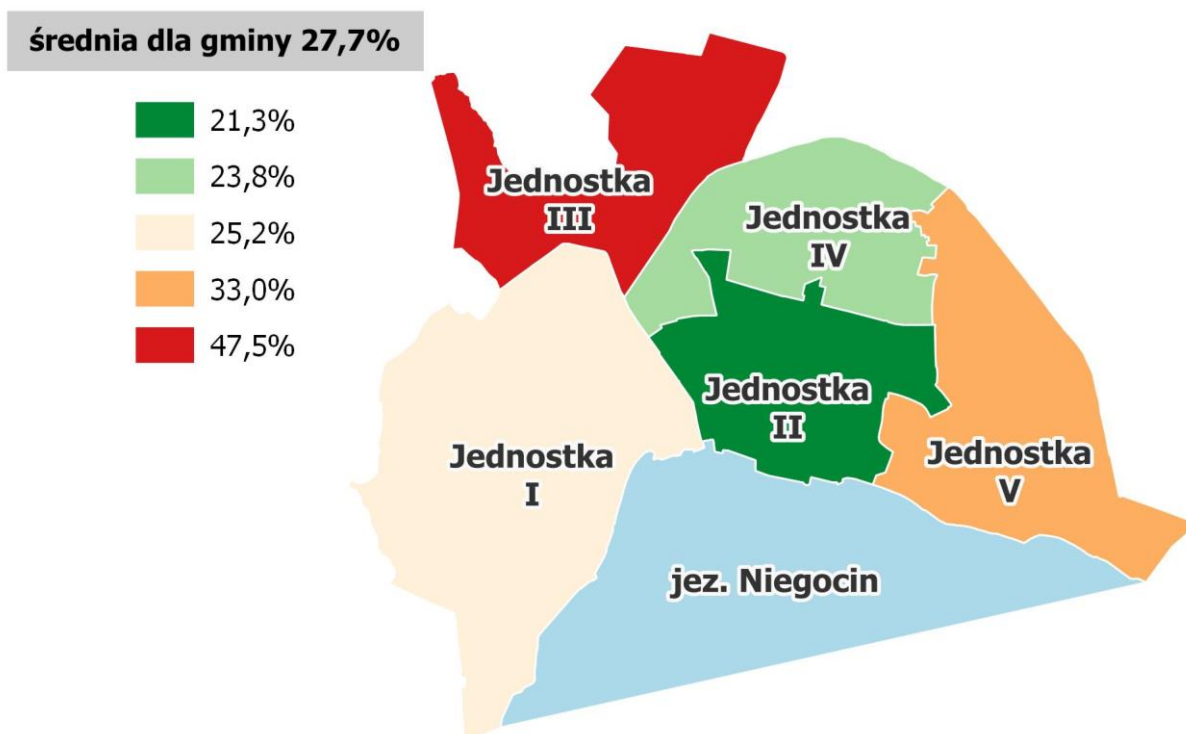
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Najwięcej gospodarstw ogrzewanych kotłami na paliwo stałe odnotowano w jednostce II, jednakże w odniesieniu do wszystkich zewidencjonowanych punktów źródeł ciepła, najgorzej przedstawia się

²⁰ Program ochrony środowiska dla Miasta Giżycka na lata 2024 - 2027 z perspektywą do 2031 roku

sytuacja w jednostce III. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe wynosi tam 47,5%.

Grafika 23 Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Ostatnim z analizowanych wskaźników w sferze środowiskowej, jest udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. W Giżycku głównym źródłem emisji hałasu komunikacyjne są drogi krajowe nr 59 i nr 63 oraz droga województwa nr 592. Hałas generuje również ruch samochodowy po drogach gminnych i powiatowych, jednakże jego natężenie, a tym samym zagrożenie hałasem jest niższe. Droga o nr 59 przebiega wzdłuż granicy jednostek III i IV oraz przez jednostkę I, natomiast droga 63 wzdłuż wschodniej granicy jednostki V. Droga wojewódzka swoim przebiegiem obejmuje jednostkę I. Emitorem hałasu jest również obecność linii kolejowej, której przebieg obejmuje trzy jednostki: I, II i V. Hałas nie ma bezpośredniego wpływu na jakość środowiska, jednakże jest istotnym czynnikiem warunkującym jakość życia mieszkańców. W mieście zlokalizowanych jest 5 punktów pomiarowych hałasu komunikacyjnego, które zlokalizowane są w miejscach, które charakteryzują się najwyższym natężeniem ruchu kołowego. Punkty rozmieszczone są w następujących lokalizacjach: Al. 1 Maja, ul. Warszawska 28, ul. Olsztyńska 5A, ul. T. Kościuszki oraz ul. Jagiełły. W mieście udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym wynosi 5,6%, zaledwie 116 budynków zagrożonych jest hałasem drogowym i kolejowym.

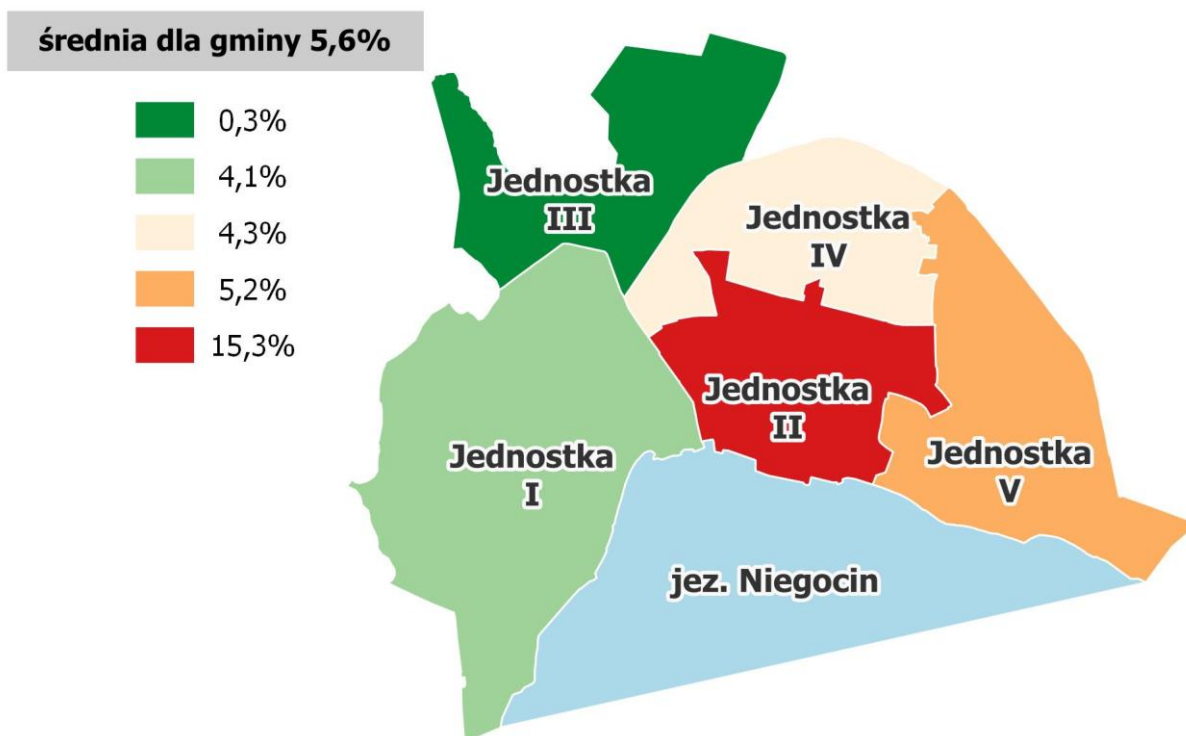
Tabela 25 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym

Obszar porównawczy	Budynki mieszkalne w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Liczba budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym
Jednostka I	13	314	4,1%
Jednostka II	74	483	15,3%
Jednostka III	2	686	0,3%
Jednostka IV	14	325	4,3%
Jednostka V	13	248	5,2%
Miasto	116	2 056	5,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT (Baza danych obiektów topograficznych).

Najwięcej budynków, które zlokalizowane są w strefie zagrożenia hałasem znajduje się w jednostce II, co wynikać może z bliskości linii kolejowej, jak również faktu, że jest to centrum miasta, w którym ruch i przemieszczenia ludności są najwyższe. W przypadku jednostki III, tylko dwa budynki znajdują się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym.

Grafika 24 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT (Baza danych obiektów topograficznych).

Wskaźniki techniczne

Ostatnia analizowana sfera dotyczy kwestii technicznych: potrzeb w zakresie termomodernizacji, jak i poprawy dostępności obiektów, dostępności Internetu czy potrzeb wynikających z obecności zabytków i pomników przyrody. Wymienione kwestie wpływają na wizerunek i postrzeganie obszaru.

Pierwszym z analizowanych wskaźników było zagęszczenie obiektów zabytkowych oraz pomników przyrody w poszczególnych jednostkach. W mieście zidentyfikowano 87 zabytków, czego 68 z nich znajduje się w dobrze zachowanej historycznie części miasta (jednostka II). Wśród najważniejszych zabytków można wymienić m.in. Zamek krzyżacki, Twierdzę Boyen, kościół ewangelicki czy XIX-wieczne kamienice²¹.

Na terenie miasta znajduje się również 67 pomników przyrody ożywionej w postaci drzew oraz nieożywionej (głazy). Najwięcej pomników przyrody znajduje się w jednostce I. W sumie w mieście zlokalizowane są 154 pomniki przyrody i zabytki. W przeliczeniu na km² ich liczba wynosi 14,8.

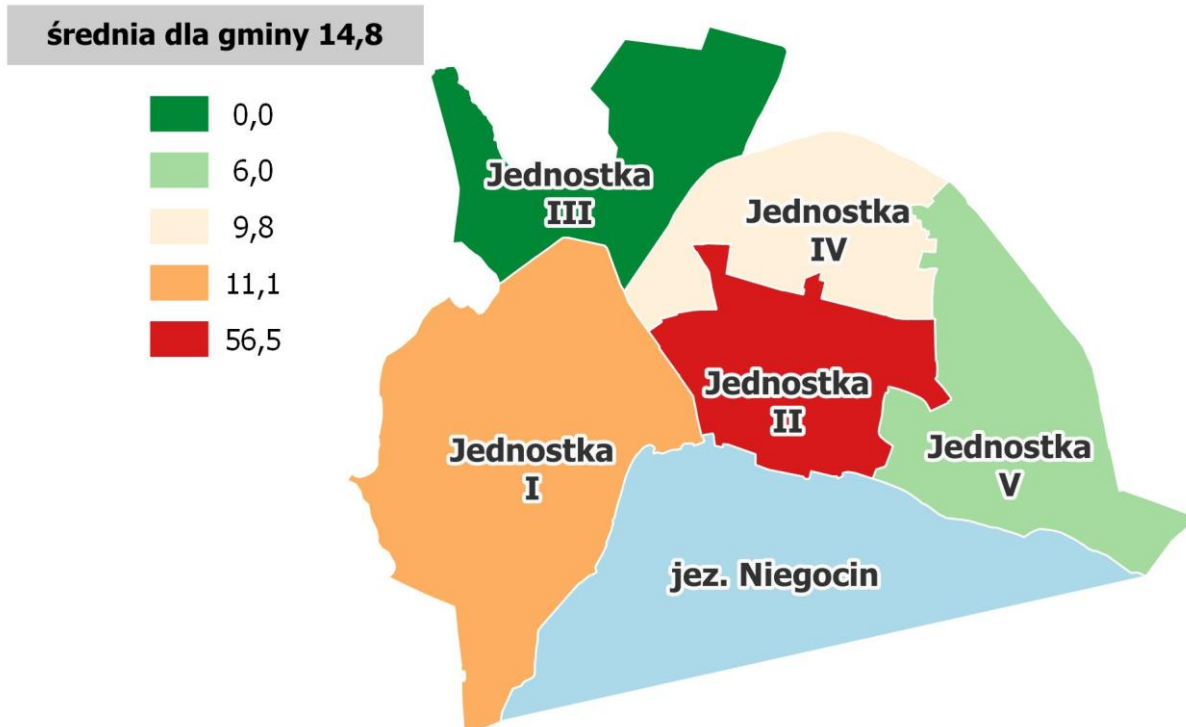
Tabela 26 Liczba zabytków i pomników przyrody na km²

Obszar porównawczy	Liczba zabytków	Liczba pomników przyrody	Liczba zabytków i pomników przyrody	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²
Jednostka I	9	30	39	11,1
Jednostka II	68	19	87	56,5
Jednostka III	0	0	0	0,0
Jednostka IV	8	7	15	9,8
Jednostka V	2	11	13	6,0
Miasto	87	67	154	14,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Wartość wyższą niż średnia dla miasta odnotowano w jednostce II (56,5), co wynika z jej historycznego charakteru i faktu, że jest to jedna z lepiej zachowanych części miasta. Aby obiekty zabytkowe były utrzymać w dobrym stanie, a ich degradacja nie postępowała, istotne jest systematyczne prowadzenie prac remontowych oraz konserwatorskich, co wiąże się ze wzrostem ponoszonych nakładów finansowych. Pomniki przyrody wymagają również szczególnej troski oraz zabezpieczenia finansowego m.in. na ich pielęgnację. Największe potrzeby w tym zakresie wskazuje jednostka II. Jednostka III natomiast, jest jedyną na terenie której nie znajduje się żaden zabytek, ani pomnik przyrody.

²¹ <https://gizycko.pl/atracje-i-zabytki/>

Grafika 25 Liczba zabytków i pomników przyrody na km²

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Z punktów widzenia oceny opisywanej sfery oraz rozwiązań technicznych, jak również problemów technicznych, istotne jest zidentyfikowanie liczby obiektów użyteczności publicznej, które wymagają podjęcia działań z zakresu termomodernizacji (co wpłynie również pozytywnie na jakość powietrza), jak również obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami. W gminie znajduje się 27 miejskich obiektów użyteczności publicznej, z czego w 20% obiektów nie podjęto działań związanych z kompleksową termomodernizacją.

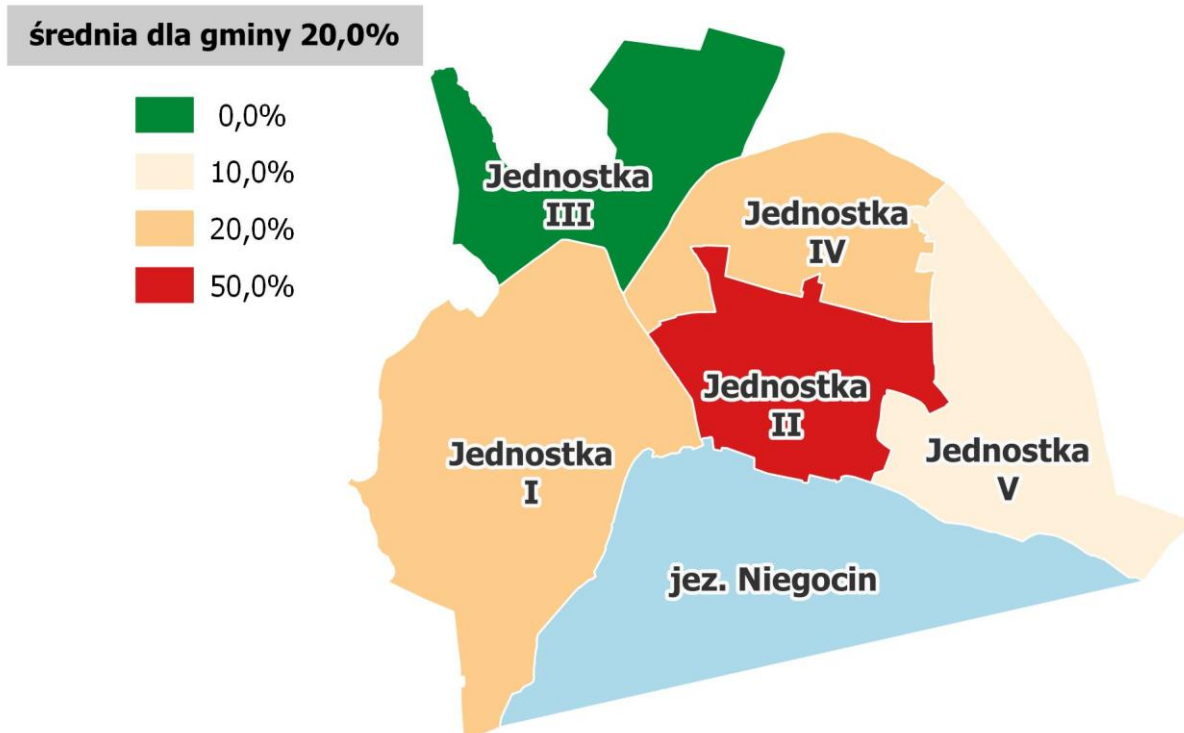
Tabela 27 Udział miejskich obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków

Obszar porównawczy	Liczba miejskich obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	Liczba miejskich obiektów użyteczności publicznej	Udział miejskich obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków
Jednostka I	2	2	20%
Jednostka II	5	14	50%
Jednostka III	0	2	0%
Jednostka IV	2	6	33%
Jednostka V	1	3	33%
Miasto	10	27	20%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

W każdej z wyznaczonych w mieście jednostek znajduje się obiekt użyteczności publicznej. Jednostka III jest jedyną, w której obiekty te nie wymagają termomodernizacji. Z uwagi na liczbę obiektów i skalę problemu związanego z niskim poziomem efektywności energetycznej największy kryzys (i wartość wskaźnika) występuje w jednostce II.

Grafika 26 Udział miejskich obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Biorąc pod uwagę dostępność miejskich obiektów użyteczności publicznej, większość z nich jest częściowo dostosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Oznacza to, że w budynkach lub w ich otoczeniu zastosowano rozwiązania ułatwiające dostęp np. dla osób starszych, czy osób z niepełnosprawnościami – wśród takich rozwiązań wymienić można m.in. poręcze, pochylnie i podjazdy dla wózków, czy odpowiednio dostosowane toalety. Niektóre z obiektów nie posiadają jednak udogodnień tego typu, co znacząco ogranicza ich dostępność – problem widoczny jest przede wszystkim w przypadku jednostki II.

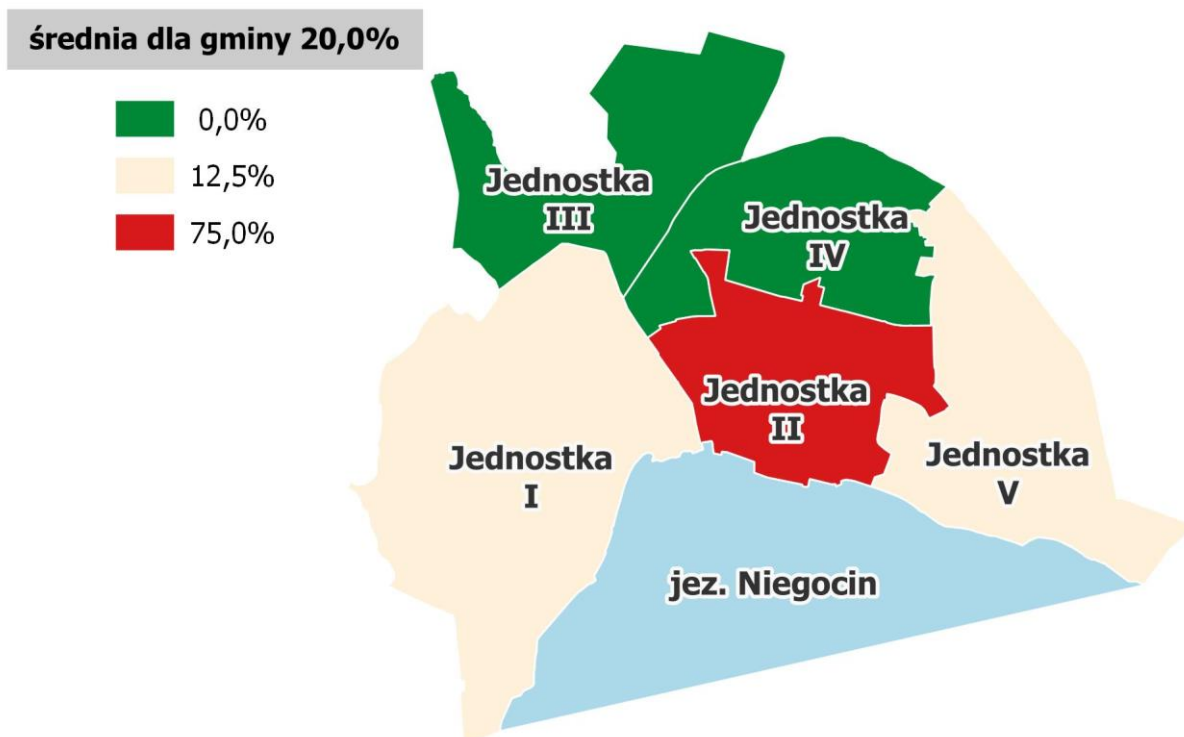
Tabela 28 Udział miejskich obiektów, w których nie zastosowano rozwiązań ułatwiających dostęp dla osób ze szczególnymi potrzebami

Obszar porównawczy	Liczba miejskich obiektów użyteczności publicznej	Liczba miejskich obiektów, w których nie zastosowano rozwiązań ułatwiających dostęp dla osób ze szczególnymi potrzebami	Udział miejskich obiektów, w których nie zastosowano rozwiązań ułatwiających dostęp dla osób ze szczególnymi potrzebami
Jednostka I	2	1	12,5%
Jednostka II	14	6	75,0%
Jednostka III	2	0	0,0%
Jednostka IV	6	0	0,0%
Jednostka V	3	1	12,5%
Miasto	27	8	20%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

W pozostałych jednostkach niemal w każdym obiekcie funkcjonuje przynajmniej jedno rozwiązanie ułatwiające dostęp, jednak mimo to wciąż identyfikuje się potrzebę wdrażania większej liczby, nowych rozwiązań architektonicznych i komunikacyjnych.

Grafika 27 Udział miejskich obiektów, w których nie zastosowano rozwiązań ułatwiających dostęp dla osób ze szczególnymi potrzebami

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Giżycku.

Ostatni ze wskaźników analizowany w sferze technicznej dotyczy dostępności do Internetu. Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s w 2022 r. w Giżycku była na poziomie 35,4%. Najwyższa penetracja budynkowa zasięgami internetu stacjonarnego o przepustowości co najmniej 30 Mb/s, zgodnie z Raportem o stanie rynku telekomunikacyjnego w 2022 roku była widoczna w województwach: podkarpackim (94%), śląskim (89%) i małopolskim (85%), a najniższa w pomorskim (61%), warmińsko-mazurskim (63%) i kujawsko pomorskim (68%). Średnia w Giżycku była zatem dużo niższa niż wskaźnika dla województwa.

Tabela 29 Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s

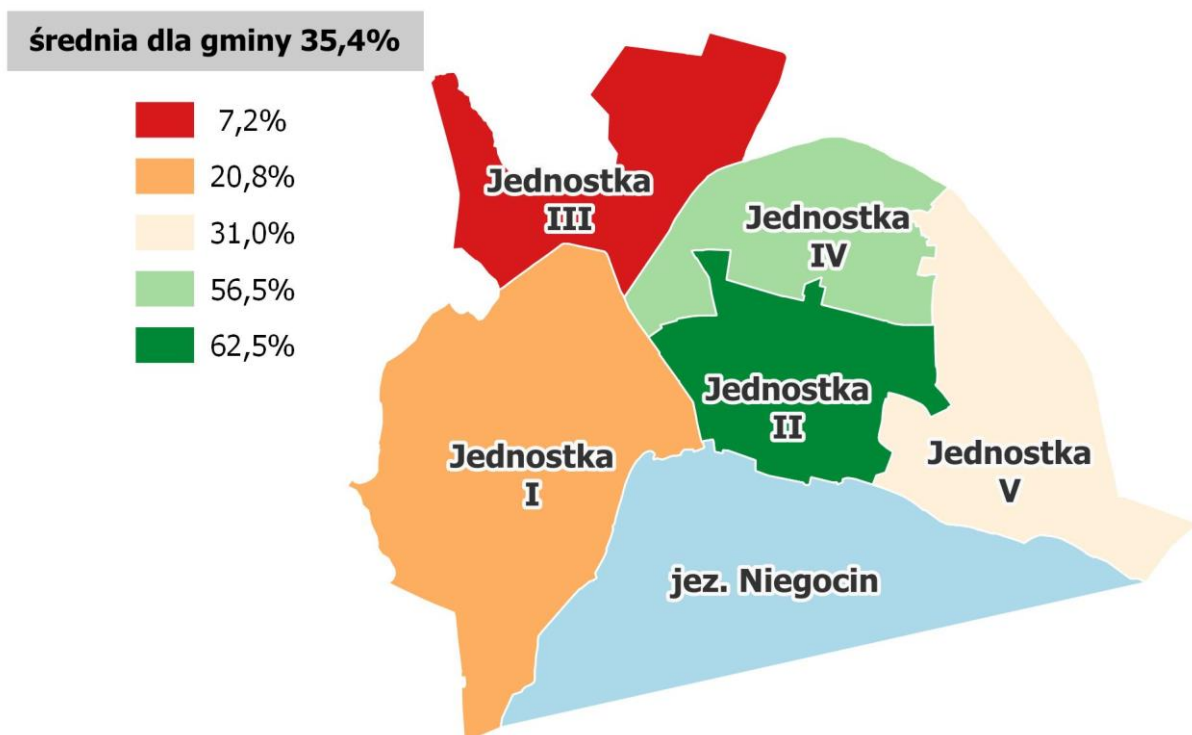
Obszar porównawczy	Adresy referencyjne	Czarne plamy	Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s
Jednostka I	269	56	20,8%
Jednostka II	666	416	62,5%
Jednostka III	709	51	7,2%
Jednostka IV	356	201	56,5%
Jednostka V	387	120	31,0%
Miasto	2 387	844	35,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://mapbook.uke.gov.pl/>

Najwyższą wartość wskaźnika, a zarazem najwyższą dostępność do Internetu charakteryzuje się jednostka II – 62,5% zbliżona do wartości dla województwa. Najniższa dostępność charakteryzuje natomiast jednostkę III – zaledwie 7,2%. Dostępność do Internetu w mieście jest stosunkowo niska, zatem kluczowe jest prowadzenie działań mających na celu rozwój sieci internetu w mieście,

wzmacnianie kompetencji cyfrowych mieszkańców, w szczególności seniorów (których udział w strukturze wiekowej się zwiększa) w celu ograniczenia zjawiska wykluczenia cyfrowego.

Grafika 28 Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://mapbook.ukr.gov.pl/>.

4. Podsumowanie

Przeprowadzona w oparciu o katalog kryteriów delimitacji, diagnoza pozwoliła na zidentyfikowanie obszarów problemowych w Giżycku tzw. obszarów zdegradowanych, w których występuje kryzys i koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz występuje na nim co najmniej jedno negatywne zjawisko zidentyfikowane w sferze gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Natężenie negatywnych zjawisk obrazują wskaźniki opisujące wskazane wyżej sfery. Ze względu na wymogi ustawowe, nacisk kładziony był przede wszystkim na diagnozę zjawisk w sferze społecznej, dla której zakres danych oraz kryteriów delimitacji jest najszerszy, co pozwala na kompleksowe zdiagnozowanie problemów i zjawisk występujących w tej sferze. Katalog wskaźników jest również bardziej rozbudowany z uwagi na większe możliwości dotyczące pozyskania wiarygodnych danych dotyczących sfery społecznej, w porównaniu do pozostałych sfer.

Poniżej przedstawiono zestawienie wskaźników w formie tabeli, które obrazują poziom natężenia negatywnych zjawisk społecznych oraz syntetyczny wskaźnik degradacji sfery społecznej, obliczony w oparciu o wartości zestandaryzowane.

Tabela 30 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Obszary porównawcze	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Czytelniczy bibliotek na 1000 mieszkańców	Uczestnicy zajęć UTW na 1000 mieszkańców
Jednostka I	63,9%	22,1	6,6	0,5	11,3	9,4	19,7	3,8	3,3	226,1	5,6
Jednostka II	80,5%	30,8	13,1	3,5	23,7	11,5	33,8	9,8	2,7	239,2	7,4
Jednostka III	60,8%	17,9	6,6	1,4	10,8	1,9	10,8	2,4	1,9	212,6	10,8
Jednostka IV	72,9%	23,3	8,8	2,1	8,1	5,3	23,6	5,7	0,6	206,8	8,2
Jednostka V	68,9%	27,1	11,3	3,5	19,0	26,3	15,5	4,6	2,1	253,6	9,1
Miasto	72,9%	25,8	10,2	2,5	15,3	10,4	24,5	6,4	1,8	226,1	8,1

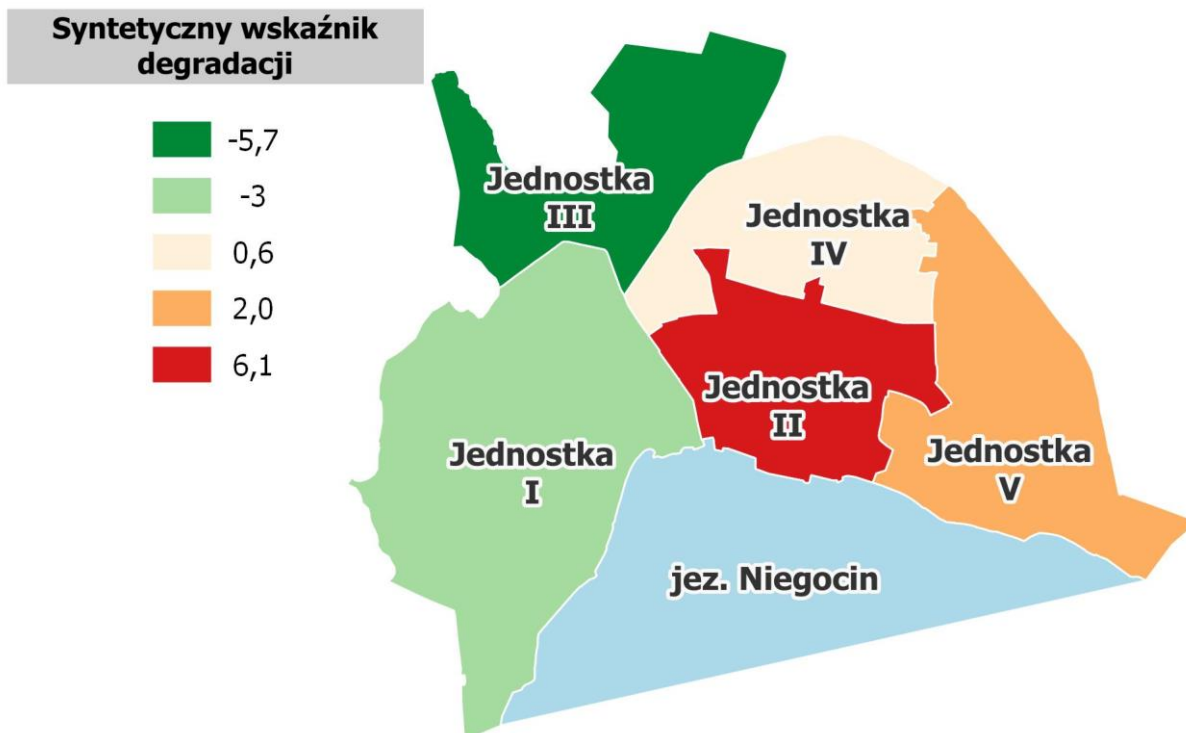
Źródło: opracowanie własne.

Tabela 31 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

Obszary porównawcze	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Czytelniczy bibliotek na 1000 mieszkańców	Uczestnicy zajęć UTW na 1000 mieszkańców	Syntetyczny wskaźnik degradacji
Jednostka I	0,71	-0,43	-0,93	-1,30	-0,51	-0,16	-0,11	-0,52	-1,18	0,08	1,34	-3,0
Jednostka II	-1,43	1,33	1,34	0,98	1,40	0,07	1,50	1,62	-0,54	-0,60	0,45	6,1
Jednostka III	1,11	-1,29	-0,92	-0,58	-0,58	-0,96	-1,13	-1,02	0,23	0,78	-1,34	-5,7
Jednostka IV	-0,45	-0,20	-0,18	-0,09	-0,99	-0,60	0,33	0,15	1,51	1,09	0,00	0,6
Jednostka V	0,06	0,58	0,69	1,00	0,68	1,64	-0,59	-0,24	-0,03	-1,35	-0,45	2,0

Źródło: opracowanie własne.

Grafika 29 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej

Źródło: opracowanie własne.

Negatywne zjawiska i procesy występujące w sferze społecznej odgrywają szczególną rolę w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego. Jednakże zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, za obszar zdegradowany można uznać obszar, w którym poza występującym stanem kryzysowym w sferze społecznej, występują również negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych sfer – gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Poniżej przedstawiono tabelę z zestawieniem wskaźników z analizy pozostałych sfer. Dodatkowo dla każdego z obszarów wskazano liczbę zjawisk kryzysowych, która pozwala na zidentyfikowanie obszarów o najwyższym natężeniu problemów w sferze pozaspołecznej.

Tabela 32 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery

Obszary porównawcze	Sfery																Liczba spełnionych kryteriów
	Sfera gospodarcza		Sfera przestrzenno-funkcjonalna						Sfera środowiskowa				Sfera techniczna				
	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Dostępność punktów usług publicznych	Stosunek lokalizacji miejskich obiektów małej architektury do powierzchni ogółem	Dostępność komunikacyjna	Dostępność infrastruktury rowerowej na km²	Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba punktów na których zidentyfikowano wyroby azbestowe / km2	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Średnie stężenie PM2.5	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Liczba zabytków i pomników przyrody na km²	Udział miejskich obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków	Udział miejskich obiektów, w których nie zastosowano rozwiązań ułatwiających dostęp dla osób ze szczególnymi potrzebami	Penetracja budynkowa internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	
Jednostka I	65,4	-2,4	3,3	1,7	2,8	0,7	0,5	91,7%	3,4	4,1%	11,3	25,2%	11,1	20%	12,5%	20,8%	8/16
Jednostka II	109,6	-1,7	7,8	6,5	11,0	2,6	4,5	73,6%	9,1	15,3%	12,8	21,3%	56,5	50%	75%	62,5%	7/16
Jednostka III	81,1	-2,8	1,9	0,6	5,4	0,0	0,5	92,5%	18,6	0,3%	12,2	47,5%	0,0	0%	0,0%	7,2%	9/16
Jednostka IV	53,7	-3,1	2,1	0,7	6,5	3,1	2,9	79,5%	5,9	4,3%	12,8	23,8%	9,8	33%	0,0%	56,5%	7/16
Jednostka V	89,0	-0,3	5,1	0,9	4,6	1,1	1,1	82,0%	4,6	5,2%	12,7	33,0%	6,0	33%	10%	31,0%	10/16
Miasto	80,3	-2,2	4,5	1,9	5,4	1,3	2,8	85,4%	7,3	5,6%	11,9	27,7%	14,8	20%	20%	35,4%	-

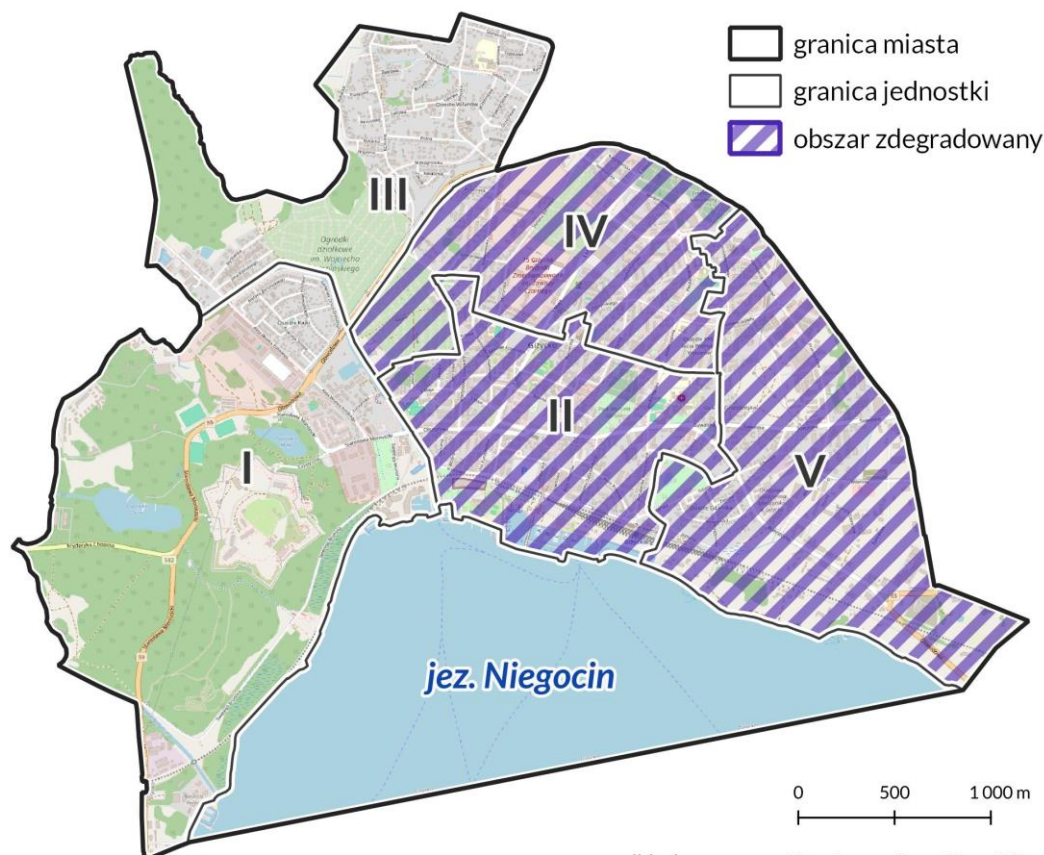
Źródło: opracowanie własne.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Rewitalizacja zgodnie z ustawą o rewitalizacji stanowi proces, mający na celu wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Proces ten prowadzony jest w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Aby zapewnić efektywność, skuteczność i trafność działań rewitalizacyjnej, istotne jest właściwe zdefiniowanie obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji, w których prowadzona będzie interwencja. Pełna diagnoza oraz analiza w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, posłużyła wyznaczeniu obszaru zdegradowanego, a w następstwie obszaru rewitalizacji.

W odniesieniu do obowiązujących przepisów wskazanej ustawy²² - obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych. Biorąc pod uwagę powyższe, jako obszar zdegradowany (gdzie wartość wskaźnika syntetycznego jest dodatnia) wskazano jednostki II, IV i V.

Grafika 30 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego

podkład mapowy: © autorzy OpenStreetMap

Źródło: opracowanie własne.

²² Art. 9. ust. 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

Z obszaru zdegradowanego wydzielono obszar rewitalizacji, w których obserwuje się szczególne natężenie problemów społecznych oraz współwystępujących z nimi problemów w sferze technicznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Zgodnie z wymogami art. 10 pkt. 2 ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Poniżej przedstawiono dane dotyczące powierzchni i liczby ludności zarówno obszaru zdegradowanego, jak również obszaru rewitalizacji, spełniającego ustawowe kryteria.

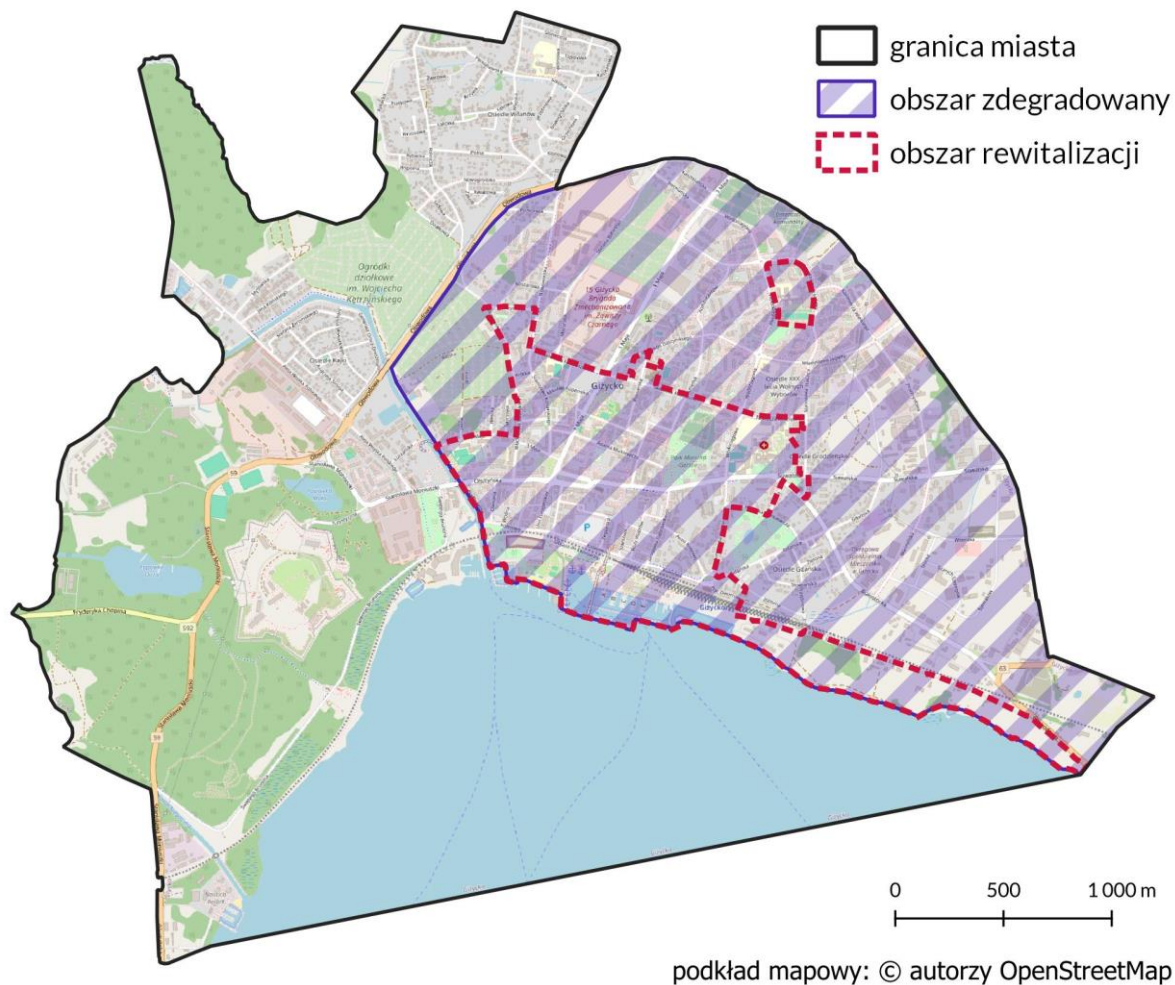
Tabela 33 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych

Obszar porównawczy	Ludność	% Ludności	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni
Obszar zdegradowany				
Jednostka II	8 676	32,91%	154	11,23%
Jednostka IV	9 712	36,84%	154	11,20%
Jednostka V	3 730	14,15%	216	15,74%
SUMA OZ	22 118	83,89%	524	38,17%
Obszar rewitalizacji				
Podobszar I	7 349	27,87%	167	12,1%
Podobszar II	555	2,10%	5	0,4%
SUMA OR	7 904	29,98%	171	12,5%

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z przeprowadzonych prac diagnostycznych, obszar rewitalizacji to teren o intensywnym natężeniu problemów społecznych (przede wszystkim wysoki poziom obciążenia demograficznego, bezrobocie, niski poziom bezpieczeństwa, wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej oraz obecność osób ze szczególnymi potrzebami) oraz współwystępujących problemach w sferze środowiskowej i technicznej. Wskazuje to na konieczność podjęcia interwencji i prowadzenia działań rewitalizacyjnych na tym obszarze. Obszar rewitalizacji to zawężona (pod względem liczby ludności) do kryteriów ustawowych obejmująca istotne dla rozwoju lokalnego przestrzenie i instytucje publiczne. Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o rewitalizacji, obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. W przypadku Giżycka wyznaczono dwa podobszary rewitalizacji, które znajdują się na terenie wszystkich 3 jednostek: II, IV i V.

Grafika 31 Mapa poglądowa podobszarów rewitalizacji

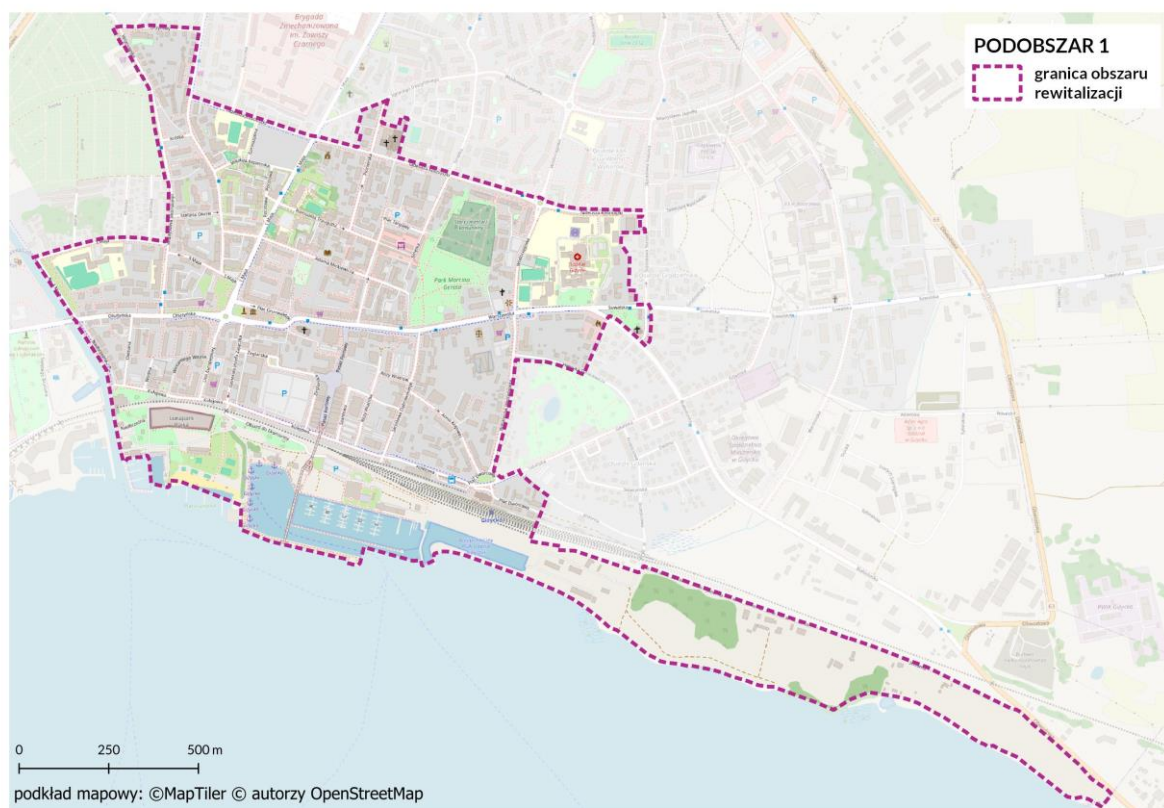

Źródło: opracowanie własne.

Podobszar I ma powierzchnię 167 hektarów, co stanowi 12,1% powierzchni miasta i zamieszkuje go 7 349 osób, co stanowi 27,87% wszystkich mieszkańców miasta Giżycka. Podobszar obejmuje nabrzeże jeziora Niegocin w granicach gminy miejskiej jest jednym z najcenniejszych terenów w mieście. Jest jednocześnie jednym najbardziej zaniedbanych, zapuszczonych, zdegradowanych, wymagającym podjęcia rewitalizacji. Jest to centralna część miasta wraz z portem. W układzie funkcjonalno-przestrzennym wyraźnie oznacza się Park Marcina Gerssa. W podobszarze skupiona jest większość placówek edukacyjnych, jest to centrum administracyjne miasta, a w jego północno-

wschodniej części znajduje się również kompleks Szpitala Giżyckiego, co świadczy o tym że jest to obszar istotny z punktu widzenia rozwoju lokalnego.

Grafika 32 Podobszar rewitalizacji I

Źródło: opracowanie własne.

Podobszar II ma powierzchnię 5 hektarów, co stanowi 0,4% powierzchni miasta i zamieszkuje go 555 osób, co stanowi 2,10% wszystkich mieszkańców miasta Giżycka. Podobszar obejmuje fragment osiedla mieszkaniowego przy ul. Królowej Jadwigi wraz ze Szkołą Podstawową nr 7, boiskiem Orlik 2012, Mazurskim Centrum Sportów Lodowych i Klubem Seniora. Z uwagi na pełnioną funkcję, ma on istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego miasta.

Grafika 33 Podobszar rewitalizacji II

Źródło: opracowanie własne.

Spis tabel i grafik

Tabela 1 Liczba ludności i powierzchnia obszarów porównawczych	11
Tabela 2 Kryteria delimitacji.....	11
Tabela 3 Obciążenie demograficzne.....	15
Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców.....	16
Tabela 5 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców.....	17
Tabela 6 Liczba osób uzależnionych od alkoholu.....	18
Tabela 7 Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	20
Tabela 8 Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	21
Tabela 9 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców.....	22
Tabela 10 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	23
Tabela 11 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	24
Tabela 12 Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	25
Tabela 13 Uczestnicy zajęć UTW	26
Tabela 14 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	27
Tabela 15 Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	28
Tabela 16 Dostępność do punktów usług publicznych.....	30
Tabela 17 Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	31
Tabela 18 Dostępność komunikacyjna	32
Tabela 19 Dostępność infrastruktury rowerowej na km ²	33
Tabela 20 Stosunek lokalizacji miejskich obiektów małej architektury do powierzchni ogółem	34
Tabela 21 Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	35
Tabela 22 Liczba punktów na których zidentyfikowano wyroby azbestowe / km ²	36
Tabela 23 Średnie roczne stężenie PM _{2.5}	37
Tabela 24 Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe.....	38
Tabela 25 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	40
Tabela 26 Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	41
Tabela 27 Udział miejskich obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków	42
Tabela 28 Udział miejskich obiektów, w których nie zastosowano rozwiązań ułatwiających dostęp dla osób ze szczególnymi potrzebami	43
Tabela 29 Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	44
Tabela 30 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników.....	47
Tabela 31 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane	47
Tabela 32 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery	49
Tabela 33 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych	51
Grafika 1 Podział na obszary porównawcze w mieście Giżycku	10
Grafika 2 Obciążenie demograficzne.....	16
Grafika 3 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców.....	17
Grafika 4 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców.....	18
Grafika 5 Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców.....	19
Grafika 6 Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	20
Grafika 7 Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	21
Grafika 8 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców.....	22
Grafika 9 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	23
Grafika 10 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	24
Grafika 11 Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	25
Grafika 12 Uczestnicy zajęć UTW	26
Grafika 13 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	28
Grafika 14 Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	29
Grafika 15 Dostępność do punktów usług publicznych.....	30
Grafika 16 Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	31
Grafika 17 Dostępność komunikacyjna	32

Grafika 18 Dostępność infrastruktury rowerowej na km ²	33
Grafika 19 Stosunek lokalizacji obiektów małej architektury do powierzchni ogółem	34
Grafika 20 Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	35
Grafika 21 Liczba punktów na których zidentyfikowano wyroby azbestowe / km ²	37
Grafika 22 Średnie roczne stężenie PM _{2.5}	38
Grafika 23 Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe.....	39
Grafika 24 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym.....	40
Grafika 25 Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	42
Grafika 26 Udział miejskich obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków	43
Grafika 27 Udział miejskich obiektów, w których nie zastosowano rozwiązań ułatwiających dostęp dla osób ze szczególnymi potrzebami	44
Grafika 28 Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	45
Grafika 29 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej	48
Grafika 30 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego	50
Grafika 31 Mapa poglądowa podobszarów rewitalizacji	52
Grafika 32 Podobszar rewitalizacji I	53
Grafika 33 Podobszar rewitalizacji II	54